

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Grodzisku Wielkopolskim

**OCENA STANU SANITARNEGO
POWIATU GRODZISKIEGO
ZA 2014 ROK**

Grodzisk Wielkopolski – luty 2015

SPIS TREŚCI

	Wstęp	4
1.	Sytuacja demograficzna	5
2.	Warunki zdrowotne środowiska bytowania człowieka	5
2.1.	Obiekty komunalne.....	5
2.1.1.	Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.....	5
2.1.1.1.	W miastach.....	5
2.1.1.2.	Na terenach wiejskich.....	6
2.1.2.	Kąpieliska naturalne i baseny sztuczne.....	7
2.1.3.	Ustępy publiczne.....	7
2.1.4.	Zakłady fryzjerskie.....	7
2.1.5.	Zakłady fryzjersko – kosmetyczne.....	7
2.1.6.	Obiekty hotelarskie-hotele, motele, zajazdy i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie.....	8
2.1.7	Dworce i stacje kolejowe.....	10
2.1.8	Interwencje.....	11
2.1.9.	Obiekty lecznictwa zamkniętego.....	12
2.1.10.	Obiekty lecznictwa otwartego.....	12
3.	Obiekty żywnościowo-żywniowe	14
3.1.	Jakość zdrowotna środków spożywczych.....	21
3.1.1.	Krajowe środki spożywcze.....	21
3.1.2.	Ocena sposobu żywienia	24
3.1.3	Nadzór nad przedmiotami użytku.....	24
4.	Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy	28
4.1.	Czynniki szkodliwe w środowisku pracy	28
4.2.	Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi	28
4.3.	Nadzór nad realizacją zapisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	29
4.4.	Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy	29
4.5.	Prowadzenie działań związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych	30
4.6.	Czynniki biologiczne	30
4.7.	Choroby zawodowe	31
4.8.	Promocja zdrowia w zakładach	32

5.	Obiekty nauczania i wychowania.....	33
5.1.	Stan techniczny obiektów.....	33
5.2.	Dodatkowe informacje dotyczące warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo- wychowawczych	34
5.3.	Badania problemowe	35
5.4.	Inne przedsięwzięcia	35
5.5.	Wypoczynek	37
5.6.	Warunki sanitarne	38
6.	Sytuacja epidemiologiczna.....	39
6.1.	Choroby szerzące się drogą pokarmową.....	40
6.2.	Wirusowe zapalenia wątroby.....	41
6.3.	Choroby, przeciw którym realizowane są szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane.....	41
6.4.	Choroby odzwierzęce.....	42
6.5.	Realizacja szczepień ochronnych.....	43
6.6.	Działalność nadzorowa w zakresie chorób zakaźnych.....	43
7.	Działalność oświatowo-promocyjna	44
7.1.	Programy krajowe.....	48
7.2.	Programy wojewódzkie.....	60
7.3.	Programy lokalne.....	67
7.4.	Inne przedsięwzięcia.....	68
7.5.	Przekazywanie informacji do mediów.....	73
7.6.	Podsumowanie	73
8.	Działalność opiniodawczo - nadzorowa.....	75
9.	Wnioski końcowe.....	78

WSTĘP

Rok 2014 był piętnastym rokiem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Wielkopolskim, w którym realizowano zadania określone w Ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Ustawie o finansach publicznych.

Celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Grodzisku Wielkopolskim było promowanie zdrowego stylu życia, czuwaniem nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

W Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Grodzisku Wlkp. jest wdrożony system zarządzania w działalności nadzorowej oparty na wymaganiach normy PN-EN ISO/IEC 17020:2006 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny współpracował ze Starostą Powiatowym, Burmistrzami i Wójtami gmin, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Inspektorem Weterynaryjnym, Nadleśnictwem Grodzisk, Komendą Powiatową Państwowej Straży oraz Powiatową i Miejską – Gminną Biblioteką Publiczną w Grodzisku Wlkp. .

1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Powiat Grodziski obejmuje powierzchnię 643,72 km² i zajmuje pod tym względem 26 miejsce w województwie wielkopolskim. Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2014r. wynosi 50.500. Znaczna część mieszkańców (31.073) zamieszkuje na terenach wiejskich (tabela nr 1).

Tabela nr 1 Ludność wg miejsca zamieszkania.

Wyszczególnienie	Ludność *		
	Ogółem	w miastach	na wsiach
powiat grodziski	50.601	19.464	31.137

* wg stanu na dzień 31.12.2014r.

2. WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA BYTOWANIA CZŁOWIEKA

2.1. Obiekty komunalne

2.1.1. Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia

2.1.1.1. W miastach :

Nadzorem sanitarnym objęto :

- 2 wodociągi miejskie
- 1 wodociąg zakładowy
- 1 wodociąg lokalny

Ludność miasta Grodzisk Wlkp. zaopatruje się w wodę z wodociągu miejskiego przy ul. Mikołajczyka (jest to wodociąg raportowany do UE) i częściowo z wodociągu wiejskiego Czarna Wieś, a dodatkowo ul. Sadowa z wodociągu zakładowego Gospodarstwa Rolnego W. Glinkowski Dymaczewo Stare Oddział Grodzisk Wlkp. Woda z wodociągu miejskiego i wodociągu wiejskiego Czarna Wieś oraz wodociągu zakładowego Gospodarstwa Rolnego W. Glinkowski Dymaczewo Stare Oddział Grodzisk Wlkp. nadaje się do spożycia przez ludzi - bez zmian w stosunku do roku 2013.

W wodę nadającą się do spożycia zaopatrywani są również mieszkańcy miasta Rakoniewice (z wodociągu miejskiego raportowanego do UE) oraz mieszkańcy miasta Wielichowo, którzy zaopatrywani są z wodociągu wiejskiego Wielichowo Wieś ul. Borek.

Woda z wodociągu lokalnego Inter Groclin Auto S.A Grodzisk Wlkp. ul. Sportowa nadal nadaje się do spożycia przez ludzi.

Podobnie jak w latach poprzednich stan sanitarny wodociągów nie budził zastrzeżeń .

Liczba urządzeń w stosunku do 2013r. nie uległa zmianie.

2.1.1.2. Na terenach wiejskich

Objęto nadzorem sanitarnym :

- 14 wodociągów wiejskich
- 3 wodociągi zakładowe
- 3 wodociągi lokalne

Jakość wody w 14 wodociągach wiejskich nie budziła zastrzeżeń. W stosunku do roku 2013 w jednym wodociągu jakość wody uległa poprawie tj. w wodociągu wiejskim Kąkolewo gm. Grodzisk Wielkopolski.

Jakość wody w 3 wodociągach zakładowych nie budziła zastrzeżeń i nadawała się do spożycia przez ludzi - bez zmian w stosunku do 2013r.

Skontrolowano i pobrano próby wody do badań kontrolnych z 3 wodociągów lokalnych sezonowych tj. wodociąg lokalny Ośrodek Wypoczynkowy „ Oaza „ Kuźnica Zbąska, wodociąg lokalny Ośrodek Wypoczynkowy „Magdalena,, Kuźnica Zbąska, wodociąg lokalny Pole Biwakowe Kuźnica Zb. W wszystkich woda warunkowo nadawała się do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczenie parametrów fizyko – chemicznych, podobnie jak w roku 2013.

Stan sanitarny wodociągów nie budził zastrzeżeń.

W roku 2014 została wybudowana nowa stacja uzdatniania wody wraz ze zbiornikami wody czystej dla wodociągu wiejskiego Józefin gm. Rakoniewice.

Liczba urządzeń w stosunku do 2013r. uległa zmianie – ubyły 2 wodociągi

(wodociąg wiejski Niemierzyce i wodociąg zakładowy PRU „Agro-Biel” Bielawy Zakład Separowo). Wodociągi zostały wyłączone z eksploatacji, a do sieci została doprowadzona woda z wodociągu Kubaczyn produkującego wodę nadającą się do spożycia przez ludzi.

Gmina Grodzisk Wlkp. Granowo , Kamieniec , Rakoniewice i Wielichowo zwodociągowane są w 100 %. W okresie sprawozdawczym została zwodociągowana ostatnia wieś w gminie Grodzisk Wlkp. (Rojewo).

Ocenę stanu sanitarnego urządzeń wodnych i jakości wody na terenach wiejskich dokonano na podstawie przeprowadzonych kontroli oraz analiz fizyko – chemicznych i bakteriologicznych wody.

W 2014r wydano 7 decyzji administracyjnych i 3 pisma w trybie art. 30 ustawy o PIS.

W roku 2014 pobrano 107 prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2.1.2. Kąpieliska naturalne i baseny sztuczne.

Na terenie powiatu grodzkiego w roku 2014 nie było kąpielisk ani miejsc zwyczajowo przyjętych do kąpieli.

Nadzorem kontrolno - laboratoryjnym objęto baseny kąpielowe w Grodzisku Wielkopolskim:

1) basen kąpielowy odkryty w Grodzisku Wlkp. ul. Zbąszyńska 46 posiadający 3 niecki basenowe.

- 1) basen główny
- 2) basen średni
- 3) brodzik dla dzieci

Woda odpowiadała warunkom higieniczno-zdrowotnym do kąpieli.

Stan sanitarno-techniczny obiektu w sezonie letnim 2014r. nie budził zastrzeżeń.

2) basen kąpielowy kryty -właścicielem jest Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „BEHAPOWIEC”, ul. Nowa 20, Grodzisk Wielkopolski

- 1) basen główny
- 2) whirlpool

Woda do badań laboratoryjnych pobierana jest do badań laboratoryjnych raz w miesiącu. Woda odpowiadała warunkom higieniczno-zdrowotnym do kąpieli. Stan sanitarno-techniczny pływalni nie budzi zastrzeżeń.

2.1.3. Ustępy publiczne

Kontrolą objęto 1 ustęp publiczny stały w Rakoniewicach , 5 tymczasowych kabin ustępowe publicznych skanalizowanych w Grodzisku Wielkopolskim , oraz 1 kabinę ustępowa typu „TOI-TOI” sezonową przy jeziorze w Kuźnicy Zbąskiej. Stan sanitarny skontrolowanych ustępów nie budził zastrzeżeń.

2.1.4. Zakłady fryzjerskie.

W skontrolowanych 17 zakładach stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Większość obiektów to zakłady estetycznie urządzone i dobrze wyposażone.

2.1.5. Zakłady fryzjersko - kosmetyczne.

W skontrolowanych 11 zakładach i solariach ,stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

W zakładach stosuje się narzędzia jednorazowego i wielokrotnego użytku . Narzędzia wielokrotnego użytku sterylizowane są w własnym zakresie lub oddawane są do sterylizacji w centralnej sterylizatorni w SP ZOZ w Grodzisku Wlkp. Zakłady w których wykonywane są zabiegi powodujące naruszenie ciągłości tkanek ,mają podpisane umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych. Deklarowany rodzaj usług w skontrolowanych zakładach kosmetycznych to : manicure, pedicure , pielęgnacja twarzy, szyi i dekoltu, kosmetyka dłoni, henna, depilacja, zabiegi na twarz, makijaż, woskowanie ciała, solarium, zdobnictwo paznokci.

2.1.6. Obiekty hotelarskie-hotele, motele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie.

Na terenie powiatu świadczone są usługi hotelarskie w następujących obiektach :

a) Hotel „, RODAN GROKLIN” Grodzisk Wlkp.

Hotel kat.**** - jest to budynek murowany, wolnostojący, wielokondygnacyjny. Budynek jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych.(windy oraz sanitariaty dla osób niepełnosprawnych). Składa się z: 29 pokoi dwuosobowych ,3 apartamentów dwuosobowych z zespołami higieniczno-sanitarnymi, holu z recepcją, sali bowlingu, zespołu sal wielofunkcyjnych tj. konferencyjnych, klubowych, szkoleniowych, audiowizualnych, odnowy biologicznej.

Obiekt o wysokim standardzie technicznym i jakości świadczonych usług, których stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

b) Motel XXI wieku Grodzisk Wlkp.

Motel kat.*** - jest to budynek murowany, wolnostojący, wielokondygnacyjny. Składa się z:45 pokoi dwuosobowych, 20 pokoi trzyosobowych, 2 apartamentów z zespołami higieniczno-sanitarnymi, 1 pokojem jednoosobowym, 1 pokojem siedmioosobowym, 1 pokojem pięćoosobowym, 2 pokojami czteroosobowymi, holu z recepcją, sali konferencyjnej, sauny, solarium i zakładu fryzjerskiego.

Goście korzystają też z usług fryzjerskich oraz sauny i solarium znajdujących się na terenie obiektu.

c) Pokoje noclegowe przy Restauracji „Leśna” Grodzisk Wlkp.

brak zaszeregowania - jest to budynek murowany, wolnostojący, jednokondygnacyjny. Obiekt składa się z: 16 pokoi dwuosobowych z zespołami higieniczno-sanitarnymi.

Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

d) Motel PW „Duet” Granowo

Motel kat.*** Jest to budynek murowany, wolnostojący, wielokondygnacyjny. Obiekt składa się z: 3 pokoi dwuosobowych i 9 pokoi jednoosobowych z zespołami higieniczno-sanitarnymi, sali konferencyjnej, magazynów na bieliznę czystą i brudną oraz miejscem na sprzęt porządkowy.

Obiekt o wysokim standardzie technicznym i jakości świadczonych usług, których stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

e) „Pałac Szczepowice” w Szczepowicach

Jest to budynek murowany, wolnostojący, wielokondygnacyjny. Obiekt składa się z: 15 pokoi dwuosobowych, 3 pokoi jednoosobowych i 1 apartamentu dwuosobowego z zespołami higieniczno-sanitarnymi, magazynów na bieliznę czystą i brudną oraz miejscem na sprzęt porządkowy.

f) Zajazd „U Bogdana” Rakoniewice Wieś

Jest to budynek murowany, wolnostojący, wielokondygnacyjny. Obiekt składa się z: 13 pokoi dwuosobowych, 1 pokoju trzyosobowego i 1 pokoju czteroosobowego z zespołami higieniczno-sanitarnymi, magazynów na bieliznę czystą i brudną oraz miejscem na sprzęt porządkowy.

g) Gościniec „U Michała” Drzymałowo

Budynek murowany, wolnostojący, całoroczny, wielokondygnacyjny, bez zaszeregowania. Obiekt składa się z: 10 pokoi dwuosobowych z zespołami higieniczno-sanitarnymi oraz 2 domków typu „Brda” sześćoosobowych, magazynów na bieliznę czystą i brudną oraz miejscem na sprzęt porządkowy.

h) Motel „MDS” Restauracja, Motel Wielichowo Wieś

Brak zaszeregowania - jest to budynek murowany, wolnostojący, wielokondygnacyjny. Obiekt składa się z 6 pokoi dwuosobowych z zespołami higieniczno-sanitarnymi, magazynów na bieliznę czystą i brudną oraz miejscem na sprzęt porządkowy.

i) Ośrodek Wypoczynkowy „OAZA” Kuźnica Zbąska

Jest to budynek murowany, wolnostojący, wielokondygnacyjny, sezonowy, bez zaszeregowania. Obiekt składa się z: 8 pokoi dwuosobowych w tym 1 z zespołem higieniczno-sanitarnym, 4 pokoje trzyosobowe, 1 pokój czteroosobowy, 3 pokoje pięćoosobowe, węzeł sanitarny osobno dla kobiet i mężczyzn, magazynów na bieliznę czystą i brudną oraz miejscem na sprzęt porządkowy.

j) Hotel PW „Behapowiec” Grodzisk Wlkp.

Hotel kat.*** - jest to budynek murowany, wolnostojący, wielokondygnacyjny. Obiekt składa się z: 32 pokoi dwuosobowych z zespołami higieniczno-sanitarnymi, 8 pokoi czteroosobowych, 4 apartamenty 2dwuosobowe, 1 pokój studio dwuosobowy, holu z recepcją, zespołem sal wielofunkcyjnych tj. konferencyjnych, klubowych, szkoleniowych, audiowizualnych, basenu, sauny, whirlpoolu. Ponadto w obiekcie świadczone są usługi w zakresie fitness oraz siłownia.

Obiekt o wysokim standardzie technicznym i jakości świadczonych usług.

k) Pokoje noclegowe przy Gminnym Centrum Pomocy Środowiskowej w Grodzisku Wlkp.

Brak zaszeregowania - jest to budynek murowany, wolnostojący, wielokondygnacyjny. Pomieszczenia na drugiej i trzeciej kondygnacji, w tym; 1 pokój czteroosobowy, 3 pokoje trzyosobowe oraz 5 pokoi dwuosobowych, wykorzystywane jako pokoje gościnne głównie dla potrzeb gminy podczas obecności przedstawicieli innych samorządów lub delegacji z miast partnerskich przebywających na terenie gminy. Obiekt posiada 23 miejsca noclegowe z zespołami higieniczno-sanitarnymi.

Stan sanitarny w w/w obiektach nie budził zastrzeżeń.

l) Pokoje do wynajęcia przy Centrum Medycznym w Rakoniewicach

Brak zaszeregowania - jest to budynek nowopowstały, murowany, wolnostojący, wielokondygnacyjny. Obiekt składa się z: 7 pokoi jednoosobowych 12 pokoi dwuosobowych, 1 pokój trzyosobowy, każdy z zespołami higieniczno-sanitarnymi.

Stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń.

W okresie sprawozdawczym wykreślono z ewidencji Motel PW,, Bajek i Bajek”- Kuźnica Zbąska.

2.1.7. Dworce i stacje kolejowe

Pod nadzorem PSSE w Grodzisku Wlkp. znajdują się 3 stacje PKP.

Skontrolowano 3 Stacje PKP (Rakoniewice , Grodzisk Wlkp., Granowo), oraz 2 perony w Rakoniewicach, 3 perony w Grodzisku Wlkp., 1 peron w Granowie, 1 przejście podziemne , 3 poczekalnie i 3 pomieszczenia dyżurnego ruchu.

W 2013 r. wydano pismo w trybie art. 30 Ustawy o PIS na nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli dotyczące poczekalni na Stacji PKP w Granowie tj: ściany i sufit brudne , odpadająca farba , stolarka okienna i drzwiowa zniszczona.

Kontrola przeprowadzona w okresie sprawozdawczym wykazała iż , nieprawidłowości zostały w całości wykonane , wymalowano sufit i ściany w poczekalni.

Węzeł sanitarny dla obsługi na Stacji PKP w Grodzisku Wlkp., Rakoniewicach i Granowie, skanalizowany, z wodą bieżącą - utrzymany czysto. Natomiast podróżni w Grodzisku Wlkp. mają dostęp do nowo zainstalowanej kabiny ustępowej zlokalizowany poza budynkiem Stacji.

2.1.8. Interwencje

W 2014r. wpłynęło 5 interwencji dotyczących :

- Zagrożenia przedostawania się z pryzmy podmiotu kurzego własnoręcznie wykopanymi przez zakład rowkami do wód gruntowych na wskazanej działce geodezyjnej należącej do Rolniczego Zakładu Doświadczalnego w Wielichowie Sprawę w całości przekazano do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska
- Niewłaściwego użytkowania wskazanego w piśmie mieszkania przez współwłaścicieli. Wskazano sposób rozstrzygania sporów właścicielom lokali.
- Zagrożenia środowiska poprzez nieodpowiednie odprowadzanie ścieków bezpośrednio do środowiska na teren działki w Ruchocicach oraz samowolne wybudowanie silosów paszowych. Sprawę w całości przekazano do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska
- Zagrożenia dla zdrowia mieszkańców budynku wielorodzinnego na osiedlu w Grodzisku Wlkp. administrowanego przez Spółdzielnię Mieszkaniową , z powodu wylęgu w jednym z mieszkań tam położonych robactwa- pluskwy. Po przeprowadzonej kontroli sprawa została przekazana w całości do administratora budynku
- Zażalenia dot. uciążliwości spowodowanych prowadzeniem działalności rolniczej na terenie wsi Zielęcin , gm. Wielichowo. Sprawę w całości przekazano do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Działalność kontrolno-represyjna

1. Liczba przeprowadzonych kontroli – 97
2. Liczba wydanych decyzji ogółem – 26

- merytoryczne-25(dot. ekshumacji zwłok)
 - opłatowe – 1
- 3 Liczba postanowień – 5
- 2 dot. imprez masowych
 - 1 dot. sprowadzenia zwłok z zagranicy
 - 1 dot. prac sondażowo- ekshumacyjnych
 - 1 dot. interwencji.
4. Liczba tytułów wykonawczych - 0
5. Liczba postanowień - grzywna / wartość / - 0
6. Liczba pism w trybie art. 30 ustawy o IS - 0
7. Liczba nałożonych mandatów ogółem - 0
8. Liczba wydanych opinii- 1

2.1.9. Obiekty leczenia zamkniętego

Nadzór nad SPZOZ w Grodzisku Wielkopolskim prowadzi WSSE Poznań.

W IV kwartale 2014r. Prosektorium szpitalne dzierżawione przez P.U.P.H „, Dąbex „, Józef Nowak Grodzisk Wlkp. zostało zlikwidowane.

2.1.10. Obiekty leczenia otwartego

W ewidencji stacji znajduje się 6 obiektów leczenia o działalności ambulatoryjnej w mieście i 5 na terenach wiejskich w zakresie kompetencji lekarza rodzinnego.

Ponadto, skontrolowano: 2 zakłady rehabilitacji leczniczej, 27 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, 15 indywidualnych praktyk lekarskich, 1 indywidualną praktykę pielęgniarstwa, 9 innych podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (w skład których wchodziły Pielęgniarskie Ośrodki Medycyny Szkolnej, Przychodnie Stomatologiczne, Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej i Przychodnie Specjalistyczne), 6 innych praktyk zawodowych – gabinetów pielęgniarstwa przy zakładach pracy .

Zużyty sprzęt jednorazowego użytku gromadzony jest w pojemnikach plastikowych odpornych na przekłucie oraz w workach dostosowanych do tego celu i oznakowanych, przechowywany w temp. poniżej 10°C w urządzeniach chłodniczych. Zachowany jest kod kolorów.

Wszystkie placówki leczenia otwartego mają podpisaną umowę na wywóz odpadów medycznych

Stan sanitarny w skontrolowanych obiektach nie budził zastrzeżeń.

Wnioski :

1. Podjąć odpowiednie działania zmierzające do poprawy jakości wody w wodociągach produkujących wodę o złej jakości – 3 wodociągach sezonowych w miejscowości Kuźnica Zbąska.

3. OBIEKTY ŻYWNOŚCIOWO - ŻYWIENIOWE

W roku 2014 nadzorem objęto 589 obiektów żywności i żywienia oraz przedmiotów użytku (dodatkowo siedem obiektów związanych z produkcją i obrotem kosmetykami), zatwierdzonych zostało 64 obiekty a skontrolowano 354 obiekty. Do końca 2014r. do PPIS w Grodzisku Wlkp. wpłynęło 40 wniosków producentów pierwotnych o wpis do rejestru zakładów w tym 12 producentów którzy prowadzą również sprzedaż bezpośrednią. Na podstawie złożonych wniosków wydano zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W nadzorowanych obiektach żywności i żywienia przeprowadzono 485 kontroli i rekontroli sanitarnych w tym 14 interwencyjnych w związku z sygnałami obywateli dot. warunków sanitarnych w obiektach oraz jakości środków spożywczych (m.in. skargi dot. jakości sprzedawanych środków spożywczych, stanu technicznego oraz czystości bieżącej obiektów), a także w ramach działania systemu RASFF - „Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt”.

W 2014r. przeprowadzono 17 kontroli w związku z przedsięwzięciem: „Ocena nadzoru nad sezonowymi zakładami żywności i żywienia, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zlokalizowanych na trasach turystycznych”. W związku z w/w przeprowadzonymi kontrolami sanitarnymi w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, małych gastronomiach oraz sklepach spożywczych, nałożono cztery mandaty na kwotę 500 zł oraz wydano jedną decyzję zarządzającą poprawę stanu sanitarno – higienicznego obiektu. Do głównych nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli należało:

- Ściany, sufity i podłogi w pomieszczeniach obiektów zniszczone, liczne ubytki, odpadająca farba,
- Brak odpowiedniej ilości ubikacji spłukiwanych wodą, podłączonych do sprawnego systemu kanalizacyjnego – brak wyznaczonej ubikacji dla klientów lokalu.
- Brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji GHP (Dobrej Praktyki Higienicznej) i HACCP w tym brak prowadzonej dokumentacji mającej na celu identyfikację dostawców.
- Brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno - epidemiologicznych

W 2014r. sporządzono 473 protokołów z kontroli sanitarnych (w tym 6 protokołów z kontroli obiektów produkcji i obrotu kosmetyków).

Sklassyfikowano 267 obiekty według arkusza oceny stanu sanitarnego, z którego 7 obiektów sklasyfikowano jako obiekty „niezgodne”.

W wyniku naruszeń wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano 32 decyzji, w tym decyzje zmieniające i uchylające.

Decyzje wydano:

- w piekarniach 6 decyzji,
- w ciastkarniach 1 decyzja,
- w wytwórniach octu, majonezu i musztardy 1 decyzja,
- w innych wytwórniach żywności 2 decyzje,
- w sklepach spożywczych 15 decyzji, w tym cztery decyzje w supermarketach
- w obiektach ruchomych i tymczasowych 1 decyzja,
- w innych obiektach obrotu żywnością 1 decyzja,
- w zakładach żywienia zbiorowego otwartego dot. zakładów małej gastronomii 3 decyzje,
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego 2 decyzje dot. stołówek przedszkolnych

Ponadto w 2014r. wydano 64 decyzji zatwierdzających.

W 2014r. wydano w sumie 185 decyzji administracyjnych w tym 122 decyzji merytorycznych oraz 63 decyzji płatniczych.

Nałożono piętnaście mandatów na sumę 2100 zł. Podział w poszczególnych grupach obiektów przedstawia się następująco:

- piekarnie 1 mandat na kwotę 200 zł
- inne wytwornie żywności 1 mandat na kwotę 100 zł
- sklepy spożywcze 11 mandatów na kwotę 1600 zł w tym 4 mandaty na sumę 700 zł w supermarketach
- zakłady żywienia zbiorowego otwartego 2 mandaty na kwotę 200zł, w tym zakłady małej gastronomii 1 mandat na kwotę 100 zł

Podstawowe dane z działalności nadzorczej w latach 2013 – 2014 przedstawia poniższa tabela (tabela uwzględnia również nadzór nad obiektami przedmiotów użytku i kosmetykami):

Tabela Nr 2

Rodzaj danych	2013r.	2014r.
Liczba obiektów wg rejestru zakładów	551	596
Liczba obiektów skontrolowanych	347	354
Liczba obiektów sklasyfikowanych	255	267
Liczba kontroli i rekontroli sanitarnych	480	495
Liczba decyzji administracyjnych	33	32
Liczba mandatów	13	15
Suma nałożonych mandatów	1800	2100
Liczba pobranych próbek żywności i przedmiotów użytku	81	80
Liczba próbek kwestionowanych	1	2

Źródło: opracowanie własne

Przedsiębiorcy branży spożywczej zobowiązani są do wdrożenia i stosowania zasad dobrej praktyki higienicznej, dobrej praktyki produkcyjnej oraz wprowadzenia zasad systemu HACCP. W związku z powyższym stan sanitarny zakładów ulega systematycznej poprawie, dzięki coraz większej liczbie przedsiębiorstw, które wdrażają i stosują zasady GHP, GMP oraz systemu HACCP.

Poniższa tabela przedstawia liczbę obiektów z wdrożonymi powyżej systemami w odniesieniu do liczby obiektów wg rejestru zakładów w ciągu roku:

Tabela Nr 3

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów wg rejestru zakładów w ciągu roku	Liczba obiektów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	Liczba obiektów z wdrożonymi systemem HACCP
Obiekty Produkcji Żywności	72 (w tym 28 producentów pierwotnych)	45	43
Obiekty Obrotu Żywnością	405 (w tym 12 dostawców bezpośrednich)	368	107
Obiekty Żywnienia Zbiorowego Otwarte, w tym zakłady małej gastronomii	77	77	39
Zakłady Żywnienia Zbiorowego Zamknięte	26	26	17
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	2	1	1

Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	6	0	0
Suma	589	517	207

Źródło: opracowanie własne

Do badań pobrano ogółem 77 prób żywności oraz dodatkowo 3 próby kosmetyków.

W sumie w 2014r. pobrano do badań 80 prób żywności oraz kosmetyków.

Z 80 pobranych prób, 2 próby żywności zostały zakwestionowane.

W 2014r. wydano 39 świadectw jakości zdrowotnej środka spożywczego przekraczającego granicę oraz 15 decyzji opłatowych w związku z przeprowadzonymi oględzinami środków spożywczych przekraczających granicę.

Wszystkie świadectwa wydano na środki spożywcze, które zakład produkcyjny wysyłał do krajów spoza Unii Europejskiej (Albania, Meksyk, Japonia, Tunezja) dot. pieczarki sterylizowane krojone/całe w puszkach/słoikach, pieczarki pasteryzowane krojone w workach.

Stan sanitarny grup obiektów (wyrażony w procentach obiektów „niezgodnych”) w 2014r.

Po przeprowadzonej ocenie stanu sanitarnego zakładów, 7 obiektów zakwalifikowano jako obiekty „niezgodne”. Uchybienia powodujące, że obiekty zakwalifikowane zostały jako „niezgodne”, to głównie brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych, zła jakość sprzedawanych artykułów spożywczych (artykuły spożywcze po terminie przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości), brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego środków spożywczych łatwo psujących się oraz brak bieżącej ciepłej i zimnej wody w kontrolowanym obiekcie.

Stan sanitarny wyrażony w procentach obiektów „niezgodnych” w 2014r., przedstawia tabela.

Tabela Nr 4

Rodzaje obiektów	2014r.
Inne wytwórnie żywności	1,92%
Sklepy spożywcze w tym supermarkety	2,11%
Obiekty ruchome i tymczasowe	1,66%

Źródło: opracowanie własne

Opis grup obiektów w kolejności od tych o najgorszym stanie sanitarnym przedstawiono poniżej:

➤ Sklepy spożywcze w tym supermarkety

W 2014r. nadzorem objęto 237 sklepów spożywczych, w tym 16 supermarketów. Zatwierdzonych zostało 9 obiektów, w tym 1 supermarket. Skontrolowano 146 obiektów w tym 16 supermarketów, w których dokonano 127 ocen według arkusza oceny stanu sanitarnego. W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 208 kontroli i rekontroli sanitarnych, w tym 7 kontroli interwencyjnych.

W wyniku naruszeń wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano 15 decyzji administracyjnych, w tym cztery w supermarketach.

Do najczęściej stwierdzonych nieprawidłowości należą:

1. Nieodpowiedni stan sanitarno – techniczny ścian, sufitów i podłóg w pomieszczeniach zarówno sali sprzedaży, magazynowych oraz zapleczu.
2. Brak bieżącej ciepłej i zimnej wody w umywalce do mycia rąk.
3. Nieodpowiedni stan sanitarno – techniczny wyposażenia sali sprzedaży m.in. urządzeń i lad chłodniczych.
4. Artykuły spożywcze po terminie przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości.
5. Brak procedury dot. zapewnienia skutecznej ochrony zakładu przed szkodnikami, procedury zabezpieczenia i wycofania z obrotu partii żywności nieodpowiadającą wymaganiom jakości zdrowotnej oraz właściwie prowadzonej dokumentacji umożliwiającej zidentyfikowanie dostawcy żywności
6. Brak wdrożonej dokumentacji GHP oraz systemu HACCP.
7. Produkty spożywcze nie opakowane m.in. chleb, wyroby cukiernicze składowane na ladzie sprzedażowej, bez zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi.
8. Brak wyznaczonej szafki przeznaczonej do przechowywania odzieży ochronnej i wierzchniej przez personel.

➤ Inne wytwórnie żywności

W 2014r. nadzorem objęto 40 zakładów (w tym 28 producentów pierwotnych). W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 20 kontroli i rekontroli sanitarnych. Skontrolowano dziesięć obiektów, natomiast według arkusza oceny stanu sanitarnego sklasyfikowano dziesięć

obiektów. Wydano dwie decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień. Główne nieprawidłowości to:

1. Nieodpowiedni stan sanitarno – techniczny ścian i podłóg w pomieszczeniach produkcyjnych oraz zapleczu socjalnym dla personelu.
2. Brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno – epidemiologicznych.

➤ **Obiekty ruchome i tymczasowe**

W 2014r. nadzorem objęto 60 obiektów ruchomych i tymczasowych. Zatwierdzonych zostało 4 obiekty, skontrolowano 23 a sklasyfikowano według arkusza 19 obiektów. W sumie przeprowadzono 27 kontroli i rekontroli.

W 2014r. wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień. Główne nieprawidłowości to:

1. Brak dostępu przez personel do gorącej i/lub zimnej wody pitnej.
2. Brak prawidłowych warunków do przebierania się przez personel – brak wyznaczonej szafki na odzież ochroną i wierzchnią.

➤ **Piekarnie**

W 2014r. nadzorem objęto 11 obiektów. Skontrolowano i sklasyfikowano wszystkie obiekty. W nadzorowanych piekarniach przeprowadzono 21 kontroli i rekontroli sanitarnych w tym jedną kontrolę interwencyjną.

Wydano 6 decyzji administracyjnych.

Do najczęściej stwierdzonych nieprawidłowości podczas przeprowadzonej oceny sanitarnej należą:

1. Nieodpowiedni stan sanitarno – techniczny ścian i podłóg w pomieszczeniach produkcyjnych oraz magazynowych piekarni.
2. Nieodpowiedni stan techniczny stanowisk pracy oraz maszyn, kotłów przeznaczonych do przygotowywania ciasta
3. Szafki wykorzystywane do przechowywania odzieży ochronnej i wierzchniej zniszczone, skorodowane.
4. Brak zabezpieczenia okien przed dostępem szkodników do zakładu.
5. Brak bieżącej czystości w pomieszczeniach produkcyjnych.

➤ **Zakłady żywienia zbiorowego otwarte w tym zakłady małej gastronomii**

W 2014r. nadzorem objęto 77 obiektów w tym 57 zakładów małej gastronomii. Zatwierdzonych zostało 7 zakładów w tym 6 zakładów małej gastronomii, skontrolowano 20 zakładów żywienia zbiorowego otwartego a 25 zakładów małej gastronomii. W 2014

sklasyfikowano 39 obiektów w tym 19 zakłady małej gastronomii. W sumie przeprowadzono 59 kontroli i rekontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną dot. zgłoszeń konsumentów w sprawach stanu sanitarno – higienicznego obiektów.

W 2014r. wydano 3 decyzje administracyjne oraz nałożono dwa mandaty na sumę 200 zł. Jeden mandat nałożono w zakładach małej gastronomicznych na sumę 100 zł.

Najczęściej stwierdzone uchybienia to:

1. Nieodpowiedni stan sanitarno – techniczny ścian, sufitów i podłóg w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, zapleczu oraz salach konsumpcyjnych.
2. Brak odpowiedniej ilości ubikacji spłukiwanych wodą, podłączonych do sprawnego systemu kanalizacyjnego – brak wyznaczonej ubikacji dla klientów lokalu.

➤ **Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte**

W 2014r. nadzorem objęto 26 obiektów, skontrolowanych zostało dwadzieścia cztery zakłady. Według arkusza oceny stanu sanitarnego sklasyfikowanych zostało dwadzieścia zakładów. W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 36 kontrole i rekontrole sanitarne.

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki przedszkolne) wydano dwie decyzje administracyjne.

Najczęściej stwierdzone uchybienia to:

1. Zlewozmywak do naczyń wielkogabarytowych zamontowany nieprawidłowo, liczne ubytki w płytkach na których zamontowano zlewozmywak, brak możliwości prawidłowego utrzymania stanu sanitarno – higienicznego wokół zlewozmywaka.
2. Nieodpowiedni stan sanitarno - techniczny podłóg w pomieszczeniu kuchni właściwej

➤ **Ciastkarnia**

W 2014r. nadzorem objęto cztery zakłady. Skontrolowanych i ocenionych zgodnie z arkuszem oceny zostały 4 zakłady. W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 6 kontroli i rekontroli sanitarnych. Wydano jedną decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień. Główne nieprawidłowości to:

1. Nieodpowiedni stan sanitarno – techniczny ścian w pomieszczeniach produkcyjnych i zapleczu socjalnym.
2. Drzwi w pomieszczeniu produkcyjnym i magazynowym zniszczone, odpadająca farba z drzwi i futryn.

Stan sanitarny środków transportu żywności.

W 2014r. nadzorem objęto 47 środków transportu, z których 38 zostało zatwierdzonych. Skontrolowanych zostało 47 środków transportu. Według arkusza oceny stanu sanitarnego sklasyfikowanych zostało 9 środków transportu. Sklasyfikowane środki transportu nie wykazały żadnych uchybień, wszystkie oceniane środki transportu uzyskały ocenę „zgodny” z wymaganiami. W nadzorowanych środkach transportu w 2014r. przeprowadzono 47 kontroli i rekontroli sanitarnych. W 2014r. nie wydano żadnych decyzji nakazowych mających na celu poprawę stanu sanitarno – technicznego pojazdów.

Nadzorowane środki transportu wyposażone są w aparaturę do pomiaru i rejestracji temperatury żywności i przeprowadzany jest na bieżąco monitoring temperatur. Środki transportu, które zostały skontrolowane i ocenione zgodnie z arkuszem oceny stanu sanitarnego wprowadziły i utrzymują zasady Dobrej Praktyki Higienicznej. Właściciele środków transportu, które zostały zatwierdzone w 2014r. zostali pouczeni o konieczności wprowadzenia i utrzymania zasad Dobrej Praktyki Higienicznej. Personel posiada aktualne orzeczenia lekarskie oraz odzież ochronną. Prowadzony jest rejestr mycia i dezynfekcji środka transportu. Zachowana jest segregacja przewożonych środków spożywczych. Wnętrza środków transportu wykonane z materiałów łatwo zmywalnych, nietoksycznych, posiadających odpowiednie dokumenty stwierdzające możliwość dopuszczenia materiałów wykończeniowych wewnątrz środków transportu do kontaktu z żywnością.

3.1. Jakość zdrowotna środków spożywczych

3.1.1. Krajowe środki spożywcze

W 2014r. pobrano do badań 80 prób żywności oraz kosmetyków. Siedemdziesiąt siedem prób stanowiły próby żywnościowe oraz trzy dodatkowe próby kosmetyków (farba do włosów a także oliwka i krem ochronny dla dzieci).

Z 80 pobranych prób dwie próby zostały zakwestionowane.

Porównanie jakości zdyskwalifikowanych środków spożywczych przedstawi tabela.

Tabela Nr 5

Lp.	Asortyment	% prób kwestionowanych	
		w 2013	w 2014
1.	Lody z automatu	-	1,25
2.	Sól kuchenna	-	-
3.	Filety z kurczaka	-	-
4.	Ryby , owoce morza i ich przetwory	-	-
5.	Wyroby garmazeryjne	-	-

6.	Wody mineralne i napoje bezalkoholowe z wyłączeniem soków i nektarów	-	1,25
7.	Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	1,23	-

Źródło: opracowanie własne

2. Jakość zdrowotna produktów

Tabela Nr 6

Lp.	Asortyment	Ilość prób pobranych	Ilość prób kwestionowanych	Przyczyna kwestionowania	
				Badania chemiczne	Badania mikrobiologiczne
1.	Lody	6	1	0	1
2.	Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	11	-	-	-
3.	Przetwory mleczne	7	-	-	-
4.	Wyroby garmażeryjne	4	-	-	-
5.	Ziarna zbóż	4	-	-	-
6.	Mięso i przetwory mięsne	3	-	-	-
7.	Drób i produkty drobiarskie	3	-	-	-
8.	Sól kuchenna	4	-	-	-
9.	Wody mineralne i napoje bezalkoholowe z wyłączeniem soków i nektarów	4	1	1(znakowanie)	0

Źródło: opracowanie własne

3. Ocena jakości zdrowotnej

W 2014r. zostały zakwestionowane 2 próby żywnościowe. Były to:

1) „Jurajska Naturalna Woda Mineralna Gazowana” z grupy 1601-1602 - Naturalne wody mineralne - gazowane i niegazowane, Kraj - W wyniku badania stwierdzono, iż produkt spełnia wymagania organoleptyczne oraz fizykochemiczne pod względem zawartości metali (ołów, kadm, arsen, rtęć, miedź) mg/kg. Stwierdzono jednak, iż na etykiecie wody mineralnej, w głównym polu widzenia, producent umieścił oświadczenie żywieniowe: „optymalna proporcja minerałów Ca, Mg”. Takie oświadczenie żywieniowe nie figuruje w rejestrze zamieszczonym w Rozporządzeniu (WE) Nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006r. w sprawie

oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności (Dz. Urz. UE L 12 z dnia 18.01. 2007r. z późniejszymi zmianami) oraz brak takiego określenia w załączniku nr 5 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 marca 2011r. w sprawie naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych i wód stołowych (Dz. U. Nr 85, poz. 466).

Ponadto zawartość wapnia i magnezu w wodzie mineralnej nie są znaczącymi ilościami, aby można te informacje eksponować. Zwrócono także uwagę, że dla jonów sodu i potasu podano błędną wartościowość. Mając na uwadze to, iż zakład produkcyjny znajdował się na terenie podległym nadzorowi Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Myszkowie, powyższe informacje przekazano do wiadomości i wykorzystania służbowego.

2) Lody z automatu o smaku śmietankowym z grupy 04 - Mleko i przetwory mleczne, 0412 - Lody z automatu, Kraj - pobrana próba nie spełniała wymagań mikrobiologicznych pod względem liczby Enetrobacteriaceae w 37°C w jtk/g. W badanej próbie liczba bakterii wynosiła $4,1 \times 10^3$ gdzie norma wynosi: $M=100 \text{ jtk/g}$. Próbką lodów była niezgodna z wymaganiami kryteriów higieny procesu produkcji zawartymi w Rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 2073/2005 zał. I p. 2.2.8. z dnia 15 listopada 2005r. (Dz. U. UE L 338 z 22.12.2005r. z późniejszymi zmianami) w punkcie dotyczącym liczby bakterii z rodziny Enterobacteriaceae.

W związku z zakwestionowaną próbą lodów zaplanowano ponowny pobór prób, niestety z przyczyn pogodowych, obiekt nie został otwarty i ponowny pobór prób nie był możliwy. W związku z zakwestionowaną próbą, PPIS w Grodzisku Wlkp. wydał na producenta w/w próby lodów decyzję opłatową.

PPIS w Grodzisku Wlkp. otrzymał także sprawozdanie z badań opatrzone uwagami dot. etykiety próbki środka spożywczego pn.: mięso garmażeryjne oraz mięso wieprzowe garmażeryjne z grupy 01. Mięso i produkty mięsne 0101. Mięso mielone i wyroby z mięsa w różnym stopniu rozdrobnione (przy zachowaniu cech świeżego mięsa) przeznaczone do spożycia po obróbce termicznej (w monitoringu E. coli O157) Uwagi dot. etykiety w/w prób na których nie podano zawartości stosunku tkanki łącznej do białka mięsa. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 1162/2009 z dnia 30 listopada 2009r., Rozdział II, Artykuł 4, pkt 2, na etykiecie musi pojawić się następujący zapis „stosunek tkanka łączna: białko mięsa poniżej...” oraz „procentowa zawartość tłuszczu poniżej...” Ponadto stwierdzono brak znaków interpretacyjnych w składzie surowcowym umieszczonym na etykiecie np. „stabilizatory trifosforan pentasodowy difosforan tetrapotasowy cytrynian sodu octan sodu mleczan wapnia” (dot. mięsa wieprzowego garmażeryjnego)

PPIS w Grodzisku Wlkp. otrzymał także dwa sprawozdania z badań środków spożywczych, w których stwierdzono iż próbki pn. mleko 2% świeże „HULA KRASULA” oraz Śmietanka kremowa 30% - Hula Krasula z grupy 04. Mleko i przetwory mleczne, 0402. Mleko pasteryzowane

(Enterobacteriaceae w 1g), 0404. Przetwory mleczarskie nie fermentowane (śmietanka, inne) wykazały wysokie zanieczyszczenie bakteriami z rodziny Enterobacteriaceae.

W związku z otrzymanymi sprawozdaniami opatrzonymi uwagami, Stanowisko Pracy ds. Higieny Żywności PSSE w Grodzisku Wlkp. powiadomiło organy nadzorujące zakłady produkcyjne, w tych przypadkach Powiatowego Inspektorat Weterynarii w Poznaniu, Lesznie, Grodzisku Wlkp.

3.1.2. Ocena sposobu żywienia.

W 2014 roku dokonano oceny teoretycznej jadłospisów w 21 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Oceny dokonano w dziesięciu stołówkach szkolnych w tym w jednej z żywnością w systemie cateringowym, dziewięciu stołówkach przedszkolnych w tym w trzech z żywnością w systemie cateringowym, w jednym zakładzie specjalnym i wychowawczym oraz jednym zakładzie usług cateringowych.

W dwóch przypadkach ocenianych jadłospisów w przedszkolach stwierdzono następujące nieprawidłowości: zbyt mała liczba posiłków zaplanowana w ciągu dnia, zbyt mała częstotliwość występowania lub całkowity brak warzyw lub owoców również w postaci surowej a także zbyt mało produktów dostarczających białko zwierzęce. W czterech przypadkach natomiast stwierdzono drobne uchybienia: zbyt małą częstotliwość występowania mleka lub serów oraz razowego pieczywa i kasz.

W jednym przypadku ocenianego jadłospisu w stołówce szkolne stwierdzono drobne uchybienia dot. zbyt małej ilości warzyw i owoców w postaci surówek.

W związku z powyższym nie wydano decyzji zarządzających, jednakże pouczono ustnie osoby odpowiedzialne o konieczności dokonaniu poprawy jadłospisów i skomponowaniu zgodnie z zasadami prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży.

W pozostałych ocenianych jadłospisach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Wykazano dostateczną ilość białka zwierzęcego, ryb, sera, jaj, mleka i napojów mlecznych. Posiłki były urozmaicone zarówno w doborze produktów jak i kolorystyki a także udziału warzyw i owoców oraz razowego pieczywa.

3.1.3. Nadzór nad przedmiotami użytku

W 2014r. nadzorem objęto dwie wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W zakładach przeprowadzono dwie kontrole sanitarne.

Nadzorem objęto także jedna hurtownię oraz pięć sklepów jako miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, w których przeprowadzono dwie kontrole. Do badań nie pobrano w 2014r. żadnych próby przedmiotów użytku.

SUPLEMENTY DIETY

W 2014r. Stanowisko Pracy ds. Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku w Grodzisku Wlkp. prowadziło nadzór na suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi. Skontrolowano 29 suplementów diety pod kątem oznakowania, 9 środków spożywczych wzbogaconych witaminami lub składnikami mineralnymi oraz 16 środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Kontrole przeprowadza się podczas bieżącej kontroli obiektów, w których stwierdzono występowanie w/w środków spożywczych. Z powyższych kontroli sporządzane są comiesięczne sprawozdania.

W 2014r. pobrano jedną próbę suplementów diety, badanie w zakresie zawartości witamin, składników mineralnych, kwasów tłuszczowych omega-3, bakterii mlekowych (w tym probiotyczne), aminokwasów. Pobrana próba nie została zakwestionowana.

Osiem środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego oceniono pod kątem występowania substancji zabronionych z listy Światowej Agencji Antydopingowej. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości szczególnie w zakresie składu i oznakowania ocenianych środków.

KOSMETYKI

W 2014r. w ewidencji obiektów znajduje się sześć obiektów obrotu kosmetykami oraz jeden zakład produkujący i konfekcjonujący kosmetyki. Przeprowadzono 6 kontroli i rekontroli w sześciu obiektach. W obiektach obrotu kosmetykami kontrole dotyczyły sprawdzenia w asortymencie występowania kosmetyków wymienionych w powiadomieniach systemu RAPEX. Podczas kontroli nie stwierdzono w obrocie na terenie objętym nadzorem przez PSSE w Grodzisku Wlkp., kosmetyków wymienionych w powiadomieniach dot. systemu RAPEX. Pobrano trzy próby kosmetyków z kategorii: środki do pielęgnacji włosów: farby do włosów i środki do rozjaśniania oraz z kategorii: kremy, emulsje, płyny, żele i oliwki oraz balsamy do skóry. Pobrano próby nie zostały zakwestionowane.

W zakładzie produkującym i konfekcjonującym kosmetyki przeprowadzono jedną kontrolę. Zakład zajmuje się produkcją oraz konfekcjonowaniem (rozlew) mydeł w płynie, płynów do kąpieli a także produkty chemii gospodarczej: płyny do zmywania, czyszczenia różnych powierzchni (mleczka

czyszczące, płyny do podłóg, płyny do mycia okien itp.), a także papier toaletowy oraz ręczniki jednorazowego użytku.

Zakład jest w trakcie modernizacji i przeniesienia części produkcji do nowego budynku. Podczas kontroli dokonano oceny zgodności oznakowania opakowania jednostkowego kosmetyku z wymaganiami zawartymi w obowiązujących w przepisach prawnych zgodnie z Załącznik I do procedury ZF/PK/BŻ/02/01/01 „lista pytań kontrolnych dotycząca oceny zgodności oznakowania opakowania jednostkowego kosmetyku z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawa”. Oceniono trzy produkty: płyn do kąpieli oraz dwa mydła w płynie. Oceny wykazały dwie nieprawidłowości mianowicie:

1) datę minimalnej trwałości poprzedza wyrażenie „najlepiej użyć przed” a art. 19 ust. 1, lit. c i ust.3 w załączniku VII rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych, (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 59) wymaga aby datę minimalnej trwałości poprzedzało wyrażenie „najlepiej użyć przed końcem”

2) na opakowaniu wykaz składników nie jest poprzedzony terminem „ingredients” co jest niezgodne z art. 19 ust. 1 lit. g rozporządzenia (WE) nr 1223/2009

O zaistniałej sytuacji poinformowano właściciela zakładu, który zadeklarował się do poprawy w/w nieprawidłowości – dokonano wpisu do książki kontroli przedsiębiorcy.

Wnioski:

- W 2014 roku stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów w stosunku do 2013r. nie znacznie się pogorszył. W 2013r. pięć obiektów sklasyfikowano jako obiekty „niezgodne” wg arkusza oceny stanu sanitarnego, natomiast w 2014r. siedem obiektów zakwalifikowano do tej grupy.
- W nadzorowanych zakładach produkcyjnych, obiektach obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego prowadzi się sukcesywną modernizację i doposażenie w niezbędny sprzęt. Zakłady wdrożyły bądź sukcesywnie wdrażają zasady GHP, GMP oraz system HACCP. Należy dążyć do wzrostu świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności. Bardzo ważna jest współpraca przedsiębiorców sektora spożywczego z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co często stanowi czynnik mobilizujący do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości żywności.
- W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany nadzór sanitarny szczególnie w zakresie:

- ✓ zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- ✓ zachowania higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- ✓ prawidłowego znakowania wyrobów, szczególnie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementów diety,
- ✓ wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP (wraz z niezbędną dokumentacją), identyfikowalności surowców i produktów,
- ✓ stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,

4. WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

W roku 2014 stanowisko pracy ds. higieny pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Wlkp. obejmowało swym nadzorem 248 zakładów pracy, w których pracowało ogółem 5298 osób. Zdecydowaną większość stanowiły zakłady zatrudniające do 50 osób. W roku 2014 kontrolą objęto 135 zakładów pracy.

Zakres przedmiotowy kontroli obejmował:

- przegląd i ocenę warunków pracy oraz zaplecza sanitarno-technicznego,
- produkcję, stosowanie, wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi,
- działania związane z nadzorem nad produktami biobójczymi,
- działania związane z nadzorem nad prekursorami,
- ewidencjonowanie substancji i procesów rakotwórczych występujących w środowisku pracy,
- nadzór nad środkami zastępczymi.

Najwięcej kontroli w powiecie przeprowadzono w ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi. Sytuacja powtórzyła się więc z lat poprzednich.

4.1. Czynniki szkodliwe w środowisku pracy

Z ewidencji wynika, że przekroczenia NDS/NDN czynników szkodliwych występują w powiecie grodziskim ogółem w 20 zakładach pracy. Liczba narażonych pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w powiecie wynosi 679 osób.

Hałas -679 osób , pyły drewna twardego tj. dąb ,buk -210 osób

W zakładach , w których stwierdzono przekroczenia NDN hałasu pracodawcy posiadają opracowany „Program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia natężenia hałasu ”. Podczas kontroli zwracano uwagę, czy ujęte w w/w planach działania zostają wdrażane.

4.2 Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

Na terenie powiatu grodziskiego ogółem przeprowadzono 101 kontroli w ramach bieżącego nadzoru nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

Kontrole te dotyczyły :

- producentów (1 kontrola),
- stosujących substancje i mieszaniny niebezpieczne (80 kontroli),
- dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych (18 kontroli).

W trakcie kontroli sprawdzano karty charakterystyki oraz oznakowanie dla losowo wybranych produktów chemicznych.

Uchybienia stwierdzone w tym zakresie dotyczyły braku aktualnego spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin. Nieprawidłowości te stwierdzone w 3 zakładach usunięte przez pracodawców podczas trwania kontroli wobec czego nie zostały podjęte żadne działania administracyjne. Przeprowadzono także w tym zakresie kontrole doraźne zgodnie z pismami Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczące wyrobów notyfikowanych w systemie RAPEX. Kontrolowano czy produkty, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego znajdują się w obrocie lub w stosowaniu. Produkty te w swoim składzie zawierały zwiększone ilości toluenu, chloroformu, dichlorometanu. Jest to niezgodne z zapisami rozporządzenia WE 1907/2006 w sprawie rejestracji, ocen, udzielania zezwoleń i stosownych ograniczeń w zakresie chemikaliów REACH. Podczas kontroli nie stwierdzona w obrocie i stosowaniu tych produktów.

4.3. Nadzór nad realizacją zapisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

Na terenie działalności PPIS w Grodzisku Wlkp. nie ma producentów prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3. Podczas kontroli stwierdzono, że w 1 zakładzie pracy jest stosowany prekursor narkotyków grupy 2 (nadmanganian potasu) do uzdatniania wody.

i aceton. W roku 2014 w ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 1 kontrolę. W związku z nałożonym ustawowym obowiązkiem zwalczania produkcji i obrotu środkami zastępczymi (dopalaczami) współpracujemy z Powiatową Komendą Policji. Izbami Celnymi, Wydziałami

Na bieżąco prowadzony jest monitoring ewentualnych zatrucí środkami zastępczymi dzięki nawiązanej współpracy z Samodzielnym Publicznym ZOZ w Grodzisku Wlkp. W ramach międzynarodowej operacji PANGEA nawiązano współpracę z Powiatową Komendą Policji w Grodzisku Wlkp. i przeprowadzono 4 kontrole podczas których nie stwierdzono nielegalnego obrotu suplementami diety i środkami zastępczymi. .

4.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

Na terenie działalności występują zakłady w których pracownicy narażeni są na kontakt z czynnikami rakotwórczymi

- pyły drewna mieszane zawierające pył drewna twardego takiego jak dąb i buk
- benzyna silnikowa
- pyły azbestu, podczas prac usuwania elementów zawierających azbest

W roku 2014 kontrolą objęto 8 zakładów pracy, w których w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym pracowały 44 osoby. Osoby te nie pracowały w warunkach przekroczonych wartości NDS, lecz jedynie pozostawały w ekspozycji na czynnik rakotwórczy.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli dotyczyły braku w rejestrze prac nr PESEL pracownika pracującego w narażeniu na czynnik rakotwórczy oraz braku daty wpisu do rejestru, liczby pracowników pracujących w narażeniu. Uchybienia te zostały usunięte podczas trwania kontroli wobec czego postępowania administracyjnego nie podjęto.

Zakłady poprawiają stan bezpieczeństwa przy pracy z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi poprzez:

- ograniczanie do niezbędnego minimum liczby pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi;
- zapoznanie z kartami charakterystyki substancji lub preparatów rakotwórczych lub mutagennych stosowanych w działalności zawodowej;
- zapoznanie pracowników z oceną ryzyka zawodowego na stanowisku pracy;
- zapewnienie prawidłowego oznakowania stanowisk pracy, na których występuje kontakt z czynnikami.

W roku sprawozdawczym 2014 nie stwierdzono chorób zawodowych wywołanych czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym.

4.5. Prowadzenie działań związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych

Na terenie powiatu grodziskiego brak producentów produktów biobójczych.

Ogółem w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi (dystrybucja) przeprowadzono 13 kontroli. Sprawdzano czy będące w sprzedaży preparaty posiadają aktualne zezwolenia na obrót oraz czy zawarte w nich substancje czynne nie figurują w spisach wydanych w Decyzjach Komisji Europejskiej i opublikowanych w Komunikacie Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

4.6. Czynniki biologiczne

W roku 2014 objęto kontrolą w zakresie szkodliwych czynników biologicznych 6 zakładów.

Wśród tych obiektów było:

- 4 podmioty lecznicze
- 1 usługi leśne
- 1 zakład kuśnierski

W wyżej wymienionych obiektach przeprowadzone kontrole wykazały, że ogółem w kontakcie w sposób niezamierzony ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi w roku 2014 r. pracowało 130 osób.

Kontrole przeprowadzone w tych obiektach wykazały, że pracodawcy starają się organizować procesy pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub zminimalizowanie uwalniania się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy. W przypadku kontaktu w sposób niezamierzony z czynnikami biologicznymi III grupy zagrożenia prowadzone są rejestry prac oraz rejestry pracowników narażonych na działanie tych czynników. Rejestry te zawierają informacje wymagane obecnie obowiązującymi przepisami prawnymi. Pracownicy są systematycznie szkoleni w zakresie bezpiecznej pracy ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi. Są zobowiązani do stosowania opracowanych i wdrożonych procedur bezpiecznego postępowania z czynnikami biologicznymi, dzięki którym m.in. zapewnia się właściwe warunki pracy; właściwą dezynfekcję sprzętu, narzędzi, powierzchni blatów roboczych i pomieszczeń pracy, zapewnia się właściwe postępowanie w razie awarii lub wypadku związanego z niezamierzonym uwolnieniem się szkodliwego czynnika biologicznego. Pracownikom zapewnia się odpowiednie środki ochrony indywidualnej, które stosują podczas wykonywanej pracy (odzież i obuwie robocze, ochrony układu oddechowego, rękawice ochronne). Wykonywane są na bieżąco badania lekarskie wstępne, okresowe i kontrolne, w których uwzględnia się narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne. Jako profilaktykę, niektóre zakłady stosują szczepienia ochronne.

W roku sprawozdawczym w kontrolowanych obiektach stwierdzono uchybienia w 1 zakładzie (Służba Zdrowia), które dotyczyły braków w rejestrze prac - liczby pracowników pracujących w narażeniach oraz w rejestrze pracowników - brak nr PESEL lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość. Uchybienie to zostało usunięte podczas kontroli wobec czego nie zostało wszczęte postępowanie administracyjne.

4.7. Choroby zawodowe

Następstwem oddziaływania szkodliwych i uciążliwych warunków pracy są choroby zawodowe. W 2014 roku wpłynęło do tutejszego organu 5 orzeczeń lekarskich w tym 2 o rozpoznaniu choroby zawodowej oraz 3 o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej. PPIS w Grodzisku Wlkp. wydał 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej u nauczycieli oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej u pracownika piekarni oraz 1 Postanowienie na podstawie art.97§1pkt.4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r-Kodeks postępowania administracyjnego dot. zawieszenia z urzędu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu w związku z otrzymanym orzeczeniem lekarskim o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej. Państwowy Powiatowy inspektor Sanitarny w Grodzisku Wlkp. został poinformowany

o złożonym odwołaniu do II Instancji Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi od orzeczenia lekarskiego wydanego przez Wielkopolskie Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu. Wobec powyższego postępowanie jest zawieszono do momentu uzyskania orzeczenia lekarskiego w trybie odwoławczym. W roku sprawozdawczym odnotowano wzrost stwierdzonych chorób zawodowych w odniesieniu do lat poprzednich 2013 i 2012 roku, gdzie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny W Grodzisku Wlkp. nie wydał żadnej decyzji stwierdzającej chorobę zawodową.

4.8. Promocja zdrowia w zakładach

W ramach kontynuacji krajowego programu „Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu” podczas kontroli zakładów pracy wypełnialiśmy ankiety dotyczące przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, wypełniając kwestionariusz.

Comiesięczny meldunek przesyłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

Ogółem wypełniono kwestionariusze w 106 zakładach pracy. Ogólnie obowiązuje zakaz palenia tytoniu lub jest miejsce wyznaczone na zewnątrz zakładu, wyposażone w popielniczki i oznakowane „Tu Wolno Palić” .

Do zakładów pracy w powiecie dostarczono w 2014 r. materiały informacyjne związane z rozpoczętą europejską kampanią „Stres w pracy? Nie dziękuję ! Zachęcano zainteresowane przedsiębiorstwa do aktywnego udziału w tej kampanii.

W ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych podjęto działania profilaktyczne w formie szkoleń. Poruszane tematy to Działania minimalizujące skutki wpływu hałasu na narząd słuchu oraz Przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

5. OBIEKTY NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Stanowisko Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży pod nadzorem sanitarnym w 2014r. objęło **52 placówki stałe** w tym: 1 Żłobek, 10 przedszkoli (w skład 2 przedszkoli gminnych wchodzi 5 oddziałów przedszkolnych i 2 punkty przedszkolne), 14 szkół podstawowych, 3 gimnazja, 9 zespołów szkół, 1 policealna szkoła kosmetyczna, 1zakład poprawczy oraz warsztaty, 12 świetlic środowiskowych oraz **24 placówki sezonowe** zgłoszone w bazie MEN.

W 2014 roku tylko **58 placówkach** przeprowadzono 90 kontroli podczas, których dokonano między innymi:

- oceny stanu sanitarnego szkół, przedszkoli , placówek pracy pozaszkolnej
- oceny dostosowania mebli edukacyjnych w szkołach
- oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i ich mieszanin w placówkach
- oceny stanu sanitarnego wypoczynku dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania
- oceny stanu sanitarnego wypoczynku dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej

5. 1. STAN TECHNICZNY OBIEKTÓW

Tabela Nr 7. Liczba wydanych decyzji dotyczących warunków w jakich przebywają dzieci młodzieży

		Liczba placówek w ewidencji	Liczba decyzji wydanych w 2014.	Liczba wykonanych decyzji (zrealizowanych)	Liczba wystąpień pokontrolnych	Liczba wykonanych zaleceń pokontrolnych
		1	2	3	4	5
Żłobek	1.	1	0	0	0	0
Przedszkola	2.	10	0	1	0	0
Szkoły podstawowe	3.	14	1	0	0	0
Gimnazja	4.	3	0	0	0	0
Zespoły szkół	5.	9	1	1	0	0
Szkoły Policealne	6.	1	0	0	0	0
Pozostałe placówki	7.	14	0	0	0	0
ogółem	8.	52	2	2	0	0

Źródło: opracowanie własne

W celu poprawy stanu sanitarno - porządkowego placówek oświatowo – wychowawczych w 2014 roku wydano 2 decyzje administracyjne w tym 1 decyzję zmieniającą termin realizacji zaleceń. Stwierdzonymi uchybieniami zawartym w decyzjach administracyjnych były : popękane ściany, odpadająca farba ze ścian, widoczne ubytki tynku na ścianach w korytarzach szkolnych oraz łącznikach szkolnych; widoczne ubytki w posadzce w korytarzu szkolnym, niesprawne spłuczki przy ubikacjach w sanitariatach dla dziewcząt, niesprawny kran i pisuar w sanitariatach dla chłopców. Dyrektorzy w 2 placówkach wykonali zalecenia zawarte w decyzjach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego Wykonane zalecenia dotyczyły: doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno – higienicznego ściany i sufity w sanitariatach przy salach zabaw, korytarzach szkolnych w świetlicy szkolnej.

5.2. Dodatkowe informacje dotyczące warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo- wychowawczych

5.2.1. Ocena infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

Na **24** skontrolowane placówki oświatowo – wychowawczych:

- **7** z nich nie posiada odpowiednich warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego
- **6** placówek posiada warunki niewystarczające do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego,
- **11** placówek posiada wystarczające warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

Dodatkowo **2** placówki oświatowe mają możliwość korzystania z hali sportowej w swoim mieście, a **4** z dodatkowych boisk sportowych/stadionów sportowych.

W szkołach, które *nie mają odpowiednich warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego* w okresie jesienno – zimowym kiedy występują niekorzystne warunki atmosferyczne uczniowie ćwiczą na korytarzach lub w salach lekcyjnych. Są to przede wszystkim ćwiczenia rozgrzewające ponadto gry planszowe, tenis stołowy.

5.2.3. Zmianowości w szkołach :

3 placówki prowadzą zajęcia lekcyjne w systemie dwuzmianowym (szkoła podstawowa, gimnazjum i zespół przedszkolno – szkolny) natomiast **21** placówki prowadzą zajęcia lekcyjne w systemie jednozmianowym.

5.2.4. Mikroklimat w pomieszczeniach

- w skontrolowanych placówkach wentylacja w pomieszczeniach grawitacyjna; każda placówka posiada do wglądu protokół z okresowej kontroli przewodów kominowych

- w skontrolowanych placówkach okna mają konstrukcję umożliwiającą otwieranie ich w celu okresowego wietrzenia
- w skontrolowanych placówkach temperatura pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia co najmniej 18°C w okresie grzewczym. Pomiary temperatury dokonywane są przyrządem pomiarowym Stacji

5.2.5. Zapewnienie w szkołach miejsca na podręczniki i przybory szkolne

- 24 placówki zapewnią uczniom miejsce na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej. W większość szkół są to indywidualne szafki.

5.3. BADANIA PROBLEMOWE

Styczeń – grudzień

Zbieranie informacji dot. zapewnienia bieżącej ciepłej wody w sanitariatach. Podczas kontroli oceny stanu sanitarnego placówek dokonano oceny zapewnienia uczniom dostępu do ciepłej wody bieżącej oraz zapewnienia środków higieny osobistej w sanitariatach. W związku z powyższym nie stwierdzono placówek bez dostępu do ciepłej wody.

Styczeń – grudzień

Zbieranie informacji dotyczącej aktualnej sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo – wychowawczych, opiekuńczych oraz wypoczynku i rekreacji powiatu grodziskiego

Styczeń– grudzień

W roku 2014 skontrolowano 30 placów zabaw znajdujących się przy placówkach oświatowo – wychowawczych. Ocena stanu sanitarno – technicznego placów zabaw dotyczyła między innymi: sprawdzenia dokumentacji przeglądów placów oraz posiadania certyfikatów przez sprzęt i urządzenia potwierdzających zgodność z obowiązującą normą *PN-EN 1176*. Ocenie podlegały także regulaminy pod względem merytorycznym jak i technicznym znajdujące się na placach zabaw, stan techniczny urządzeń i sprzętu (oznakowanie, przymocowanie do podłoża, stabilność) oraz stan sanitarny otoczenia i nawierzchni.

5.4. INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

5.4.1.

- a. Wraz z pracownikiem Stanowiska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE Grodzisk Wlkp., higienistką szkolną Pielęgniarskiego Ośrodka Medycyny Szkolnej „PROMED” w

czerwcu uczestniczyłam w Gminnym konkursie „ Udzielania I Pomocy” dla uczniów klas III Szkół Podstawowych gminy grodzisk.

b. Udział w uroczystościach podsumowujących konkursy prozdrowotne zorganizowanych w Zespole Szkół w Wielichowie

c. Udział w uroczystościach związanych ze Światowym Dniem Bez Tytoniu zorganizowanych w Zespole Szkół w Wielichowie

d. Udział w spotkaniach z wizytatorami Kuratorium Oświaty w Lesznie d.s. ewaluacji zewnętrznej placówek oświatowo – wychowawczych w Przedszkolu

e. Udział w Festynie „ Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy” zorganizowanym przez Szkołę Podstawową w Grąbiewie

f. Uczestnictwo w debacie społecznej dotyczącej „Bezpieczeństwa mieszkańców powiatu grodziskiego” zorganizowanej przez Komendę Powiatową Policji w Grodzisku Wlkp.

g. Udział w „Happeningu Ekologicznym” zorganizowanym przez Urząd Miejski Grodzisk Wlkp.

h. Udział w obchodach związanych z Świętem Patrona Szkoły w ZPSG w Ruchocicach

i. Udział w Obchodach Światowego Dnia AIDS zorganizowanych przez pracownika OZ i PZ w Grodzisk Wlkp.

j. Udział w podsumowaniu projektu edukacyjnego „Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży” realizowany przez Szkołę Podstawowa Nr 4 w Grodzisku Wlkp. w ramach rządowego programu „Przyjazna i bezpieczna szkoła”

5.4.2. Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble

Tabela Nr 8 *Meble z certyfikatami*

Rodzaj placówki	Liczba placówek		Meble nie posiadające certyfikatów	Liczba placówek skontrolowanych, w których stwierdzono			
	w ewidencji	skontrolowanych		Odsetek mebli z certyfikatami wynosi			
				do 25%	do 50%	powyżej 50%	100%
Przedszkola	10	10	0	0	1	2	7
Szkoły Podstawowe	14	13	0	0	3	5	5
Gimnazja	3	3	0	0	1	1	1
Szkoły Policealne	1	1	1	0	0	0	0
Zespoły Szkół	9	9	0	1	5	3	0
RAZEM	37	36	1	1	10	11	13

Źródło: opracowanie własne

Tabela Nr 9 Urządzenie i sprzęt sportowy z certyfikatami

Rodzaj placówki	Liczba placówek		Urząd i sprzęt sportowy nie posiadający certyfikatów	Liczba placówek skontrolowanych, w których stwierdzono			
	w ewidencji	skontrolowanych		Odsetek urządzeń i sprzętu sportowego z certyfikatami wynosi			
				do 25%	do 50%	powyżej 50%	100%
Przedszkola	10	10	0	0	0	0	10
Szkoły Podstawowe	14	13	2	1	4	2	4
Gimnazja	3	3	1	0	0	2	0
Szkoły Policealne	1	1	1	0	0	0	0
Zespoły Szkół	9	9	2	0	2	4	1
RAZEM	37	36	6	1	6	8	15

Źródło: opracowanie własne

5.5. WYPOCZYNEK

Akcja zima

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Grodzisku Wlkp. (HD, HŻ, OZ) w ramach akcji zimowej przeprowadzili 9 kontroli (w obiekcie bazy hotelowej, Zespole Szkolno – Gimnazjalnym oraz Szkołach Podstawowych) dokonując oceny stanu sanitarnego terenu wokół budynków, pomieszczeń sypialnianych, sal zajęć, sanitariatów, magazynów stołówek oraz pomieszczeń kuchennych. Podczas wycieczki zimowej w 9 placówkach uczestniczyło 354 dzieci i młodzieży.

Akcja lato

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Grodzisku Wlkp.(HD, HŻ, OZ) przeprowadzili 10 kontroli stanu sanitarno – higienicznego terenu wokół budynków, pomieszczeń sypialnianych, sal zajęć, sanitariatów, stołówek oraz pomieszczeń kuchennych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ponadto 10 lipca 2014r. na wodach w Kuźnicy Zbąskiej policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Grodzisku Wlkp., Wolsztynie i Nowym Tomysłu, Komisariatu Wodnego Policji w Poznaniu wspólnie ze strażakami Jednostek Ratowniczo - Gaśniczych z Wolsztyna i Grodziska Wlkp. przeprowadzili pokaz ratownictwa wodnego dla uczestników wycieczki letniej z Ptaszkowa, Grodziska Wlkp. oraz harcerzy. Prewencyjna akcja rozpoczęła się od odczytania

„18 cennych zasad bezpiecznego wypoczynku nad wodą”. Następnie zaprezentowano pokaz ratownictwa wodnego udzielając pomocy osobom pozorującym tonięcie. Kolejnym punktem działań było przypomnienie podstawowych zasad ratowania ludzkiego życia z użyciem specjalnego fantoma. Odbył się także pokaz tresury psów służbowych w wykonaniu policyjnego owczarka niemieckiego i nowofundlanda, które zaprezentowały się razem ze swoimi opiekunami. W tej części dzieci dowiedziały się jak działa pies-ratownik oraz jak postępować w przypadku zaatakowania przez nieznane zwierzę, w praktyce przećwiczyły też pozycje, których przyjęcie umożliwi zminimalizowanie skutków takiego ataku.

W trakcie całej akcji pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej z Grodziska Wielkopolskiego rozdawały dzieciom materiały edukacyjne dotyczące higieny osobistej oraz bezpiecznego spędzania wakacji. Wśród przekazanych wskazówek nie zabrakło również tych, które dotyczyły wypoczynku nad wodą.

Działania prowadzone przez Inspekcję Sanitarną oraz Policję podnoszą świadomość higieny osobistej, zdrowego stylu życia oraz wypoczywania w odpowiednich warunkach sanitarnych, rozwijają postawy odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.

5.6. WRUNKI SANITARNE

Pod nadzorem sanitarnym znajduje się 76 placówek, natomiast stan sanitarny był oceniany w:

a/ obiekty stałe - 39

b/ obiekty sezonowe- 19

Tabela Nr 10 Stan sanitarny

Wyszczególnienie			Liczba zakładów	Odsetek w % do obiektów stałych
Nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny			2	3,44%
Warunki do utrzymania higieny	ponadnormatywna liczba uczniów przypadająca na:	umywalkę	0	0%
		urządzenie ustępowe	0	0%
			-	-

Źródło: opracowanie własne

Wnioski

W 39 placówkach stałych i 19 sezonowych przeprowadzono 89 kontroli. W celu poprawy stanu sanitarno - porządkowego placówek oświatowo – wychowawczych w 2014 roku wydano 2 decyzje administracyjne w tym w tym 1 decyzję zmieniającą termin realizacji zaleceń. Stwierdzonymi uchybieniami zawartym w decyzjach administracyjnych były : popękane ściany, odpadająca farba ze ścian, widoczne ubytki tynku na ścianach w korytarzach szkolnych oraz łącznikach szkolnych; widoczne ubytki w posadzce w korytarzu szkolnym, niesprawne spłuczki

przy ubikacjach w sanitariatach dla dziewcząt, niesprawny kran i pisuar w sanitariatach dla chłopców. Dyrektorzy w 2 placówkach wykonali zalecenia zawarte w decyzjach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Wykonane zalecenia dotyczyły: doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno – higienicznego ściany i sufity w sanitariatach przy salach zabaw, korytarzach szkolnych, w świetlicy szkolnej.

Ponadto dyrektorzy starają się sami poprawiać warunki techniczne i sanitarne budynków, pomieszczeń, urządzeń oraz terenu wokół placówek.

Warunki higieniczno - porządkowe w 96,56% skontrolowanych zakładów nauczania i wychowania są zadowalające co potwierdza fakt, że dyrektorzy placówek starają się zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci w obiektach.

6. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Sytuacja epidemiologiczna w 2014r. w powiecie grodziskim przedstawiała się korzystnie. Liczba zachorowań w przypadku większości zarejestrowanych chorób zakaźnych nie uległa wzrostowi w porównaniu z ubiegłym rokiem. Zanotowano znaczny wzrost zachorowań na boreliozę, zarejestrowano 13 zachorowań, w roku 2013 zarejestrowano 5 zachorowań **Tab. Nr 11**.

6.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób, których występowanie wiąże się ze stanem sanitarnym kształtowała się pomyślnie. Nie stwierdzono zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome oraz czerwonkę.

Zanotowano spadek zachorowań na salmonellozy w postaci ostrego nieżytu żołądkowo-jelitowego. W roku 2014r. zarejestrowano 6 przypadków zachorowania na salmonellozy (4 osoby z ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego), 3 przypadki w grupie wiekowej 0-4, 3 przypadki w grupie wiekowej 15-64.

Zarejestrowano jedno ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego, wywołane pałeczkami *Salmonella enteritidis*. Podejrzany produkt, który mógł spowodować zatrucie był naleśnik z serkiem waniliowym i surowym żółtkiem jaja. Zachorowały 4 osoby w wieku: rok, 28 lat, 32 lata i 56 lat (4 osoby mieszkające w mieście). 1 osoba hospitalizowana, dziecko roczne. W przypadku 2 osób wyhodowano pałeczki *Salmonella enteritidis*, natomiast u 2 osób nie potwierdzono czynnika etiologicznego. Wszystkie 4 osoby miały objawy chorobowe: ból brzucha, biegunka, gorączka.

Zanotowano 29 zachorowań na biegunki u dzieci do lat 2, w roku ubiegłym 35 zachorowań. Zapadalność w roku 2014 wynosiła 57,311; w roku ubiegłym 69,306

Zanotowano 34 zachorowania na nieżyt jelitowy wywołany przez rotawirusy – z czego 18 dzieci do lat 2 (8 chłopców i 8 dziewczynek). 16 dzieci hospitalizowano.

Zarejestrowano 9 zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe, z czego 2 zachorowania u dzieci do lat 2 (1 chłopiec i 1 dziewczynka). 2 dzieci hospitalizowano.

W roku 2014 nie zarejestrowano zachorowań na botulizm. W roku 2013 zanotowano 1 przypadek możliwy zachorowania .

Zarejestrowano 1 zachorowanie na inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Campylobacter*, zachorowała dziewczynka 13 letnia, mieszkająca na wsi, hospitalizowana. Zachorowanie wywołane było bakterią *Campylobacter jejuni*. W roku 2013r. nie zanotowano zachorowań.

Tabela Nr 11 - Zachorowania na niektóre choroby zakaźne w powiecie grodziskim

Jednostka chorobowa		2013		2014	
		l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność
2					
Dur brzuszny ^{UE/PL}		-	-	-	-
Dury rzekome A,B,C ^{UE/PL}		-	-	-	-
Salmonelozy	zatrucia pokarmowe ^{UE}	9	17,821	6	11,857
	zakażenia pozajelitowe ^{PL}	-	-	-	-
Czerwonka bakteryjna (szigelozja) ^{UE}		-	-	-	-
Biegunka u dzieci do lat 2		35	69,306	29	57,311
Botulizm		1	1,980	0	0
Krzтусiec ^{UE}		2	3,960	1	1,976
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ^{/16}		9	17,821	11	21,739
Odra ^{UE}		-	-	-	-
Różyczka ^{UE}		51	100,99	2	3,952
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A - ostre ^{UE}	-	-	-	-
	typu B - ostre ^{UE}	-	-	-	-
	typu B - przewlekłe ^{/20}	5	9,900	2	3,952
	typu C ^{UE/20}	4	7,920	1	1,976
	typu B+C (zakażenie mieszane) ^{/21}	-	-	-	-
	inne i nie określone	-	-	-	-
Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy) ^{UE/PL}		7	13,861	3	5,929
Borelioza		5	9,90	13	25,691
Włośnica ^{UE}		-	-	-	-
Toksozaroza		-	-	-	-

6.2. Wirusowe zapalenia wątroby

Zapadalność na wirusowe zapalenia wątroby typu „C” była mniejsza w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zarejestrowano 2 zachorowania na WZW typu „C” (w roku ubiegłym zanotowano 4 zachorowania). Zarejestrowano 1 zachorowanie na przewlekłe zapalenie wątroby typu „B”, w roku 2013 zanotowano 5 zachorowań. Nie zarejestrowano żadnego zachorowania na WZW typu B+C - zakażenie mieszane (podobnie jak w roku poprzednim) oraz zachorowań na WZW typu „A”.

Tab. Nr 11.

6.3. Choroby, przeciw którym realizowane są szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane

W zakresie chorób, przeciw którym prowadzi się szczepienia ochronne sytuacja epidemiologiczna była korzystna. Nie zarejestrowano zachorowań na: odrę, błonicę, tężec i ostre porażenie wiotkie u dzieci do lat 15.

W porównaniu z rokiem 2013 nastąpił spadek zachorowań na krztusiec. Zarejestrowano 1 przypadek możliwy zachorowania, zachorował chłopiec 17 letni, mieszkający na wsi, był szczepiony p/krztuścowi IV dawkami szczepionki. **Tab. Nr 11**

Zarejestrowano 3 zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic, w roku ubiegłym 7.

Nastąpił znaczny spadek zachorowań na różyczkę. Zarejestrowano 2 zachorowania (wsp. zap. 3,952). W roku 2013 zarejestrowano 51 zachorowań (wsp. zap. 100,99). Zachorowała 1 osoba mieszkająca na wsi, 1 osoba mieszkająca w mieście (1 dziewczynka 5 letnia, 1 kobieta 31 letnia. 2 osoby zostały zaszczepione 1 dawką szczepionki.

Zachorowalność na ospę wietrzną utrzymywała się na podobnym poziomie w porównaniu z rokiem 2013. Zarejestrowano 511 przypadków (wsp. zap. 1009,861), w roku 2013 – 530 przypadki (wsp. zap. 1049,504). Mężczyzn - 263, kobiet – 248, najwięcej zachorowań zanotowano w II kwartale 2013r.- 263, w grupie wiekowej 1-4 – 241 przypadków. Z pośród 511 osób, 510 nie było szczepionych p/ospie, 1 osoba zachorowała po szczepieniu.

6.4. Choroby odzwierzęce

Nie zanotowano ognisk zatrucia włośnicą, podobnie jak w roku ubiegłym. Wskutek kontaktu ze zwierzętami podejrzanymi o zakażenie wirusem wścieklizny zarejestrowano 71 pokąsań. Do szczepień przeciw temu schorzeniu zakwalifikowano 11 osób (2 hospitalizowano), w roku poprzednim 9 osób. Zachorowań u ludzi nie stwierdzono **Tab. Nr 12**

Tab. Nr 12 - Szczepienia przeciwko wściekliznie (Z20.3/ Z24.2) w 2014r.

grupy wiekowe	płeć			miejsce narażenia!		Podjęte szczepienia					Kontakt ze zwierzęciem			
	M	K	ogółem	M	W	Pelen cykl	niepełen cykl (liczba dawek)				pies	kot	lis	inne*
						5 dawek	1	2	3	4				
0-4	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5-9	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
10-14	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
15-19	1	1	3	0	2	2	0	0	0	0	2	0	0	0
20-29	2	0	2	2	0	2	0	0	0	0	2	0	0	0
30-39	1	1	2	0	2	1	0	0	1	0	2	0	0	0
40-49	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50-59	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1 kuna
60 <	0	2	2	1	1	2	0	0	0	0	0	2	0	0
SUMA	6	5	11	5	6	9	0	0	2	0	8	2	0	1
ogółem	11			11		9	2				11			

Zanotowano znaczny wzrost zachorowań na boreliozę (zarejestrowano 13 zachorowań), w roku ubiegłym zanotowano 5 zachorowań. W roku sprawozdawczym 2014, podobnie jak w roku ubiegłym nie zarejestrowano zachorowań na toksokarozę.

Nie zarejestrowano zachorowań na listeriozę, w roku 2013 zanotowano 1 zachorowanie.

6.5. Realizacja szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne na terenie powiatu wykonywano w 12 placówkach medycznych, w których wystąpił jeden NOP (niepożądane objawy chorobowe pozostające w związku czasowym z wykonanym szczepieniem ochronnym):

- łagodny NOP po szczepionce BCG u dziecka 2 miesięcznego w postaci zgrubienia w okolicy szyjnej, lewej o średnicy 0,5 cm

W zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności szczepionek nieprawidłowości nie stwierdzono.

Brak środka transportu w PSSE w Grodzisku Wielkopolskim utrudnia w sposób znaczny wykonywanie zadań na terenie powiatu przez pracowników Stanowiska Pracy ds. Epidemiologii, w tym dystrybucję szczepionek i przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych.

6.6. Działalność nadzorowa w zakresie chorób zakaźnych

Liczbę przeprowadzonych w 2014 roku wywiadów oraz dochodzeń epidemiologicznych związanych ze zgłoszeniami zachorowań na choroby zakaźne ujęto w Tabeli Nr 13

Tabela Nr. 13- Działalność nadzorowa w zakresie chorób zakaźnych w 2014 r.

Liczba wywiadów przeprowadzona w związku ze zgłoszeniami zachorowań na chorobę zakaźną (pojedynczymi przypadkami).		10
Liczba wywiadów przeprowadzonych w związku ze zgłoszeniami dodatnich wyników biologicznych czynników chorobotwórczych.		20
Liczba wywiadów przeprowadzonych w związku ze stycznością/narażeniem na wściekliznę		77
Dochodzenia epidemiologiczne – ogółem		10
W tym:	w ogniskach zachorowań na choroby zakaźne	0
	w ogniskach zatruc pokarmowych	1
	nadzorem nad otoczeniem chorych na wzv typu B oraz przypadkami antygenemii HBS	5
	nadzorem nad otoczeniem chorych na wzv typu C, lub osobami z obecnością przeciwciał anty HCV	4
	nadzorem nad prawidłowością postępowania w przypadku ekspozycji na zakażenie tęzczem	0
	nadzorem nad prawidłowością opieki nad pracownikami eksponowanymi na choroby odzwierzęce	0
	w środowisku nosicieli duru brzuszego	0
	w zakładach opieki zdrowotnej	0
Liczba wykonanych przekierowań (do innych PSSE/WSSE) formularzy zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne lub dodatnich wyników laboratoryjnych w kierunku biologicznych czynników chorobowych		28

7. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – PROMOCYJNA

W oparciu o Ustawę o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Stanowisko Pracy Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia inicjuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo – zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

W roku 2014 realizowano następujące zadania:

1. Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, którego zadania wpisane są Harmonogram Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV .

Cele strategiczne:

- ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV,
- poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich .

Cele szczegółowe:

- wzrost poziomu wiedzy o HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmiana postaw zachowań prozdrowotnych.

2. Program „Trzymaj Formę” to program, którego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin. Program realizują uczniowie klas V-VI szkoły podstawowej i uczniowie wszystkich klas gimnazjalnych.

Program obejmuje promocję zdrowego stylu życia poprzez zwiększenie aktywności fizycznej i poprawę sposobu żywienia i jakości zdrowotnej żywności. www.trzymajforme.pl

3. Program ograniczania zdrowotnych następstw palenia tytoniu w Polsce – od roku 2007, decyzją Ministra Zdrowia, koordynację nad programem przejął Główny Inspektor Sanitarny, odpowiedzialny za zdrowie publiczne w naszym kraju.

4. Programy antynikotynowe

Program „Czyste powietrze wokół Nas”

skierowany do dzieci przedszkolnych 5 i 6-latków, oraz uczniów szkół podstawowych klas I – III i ich rodziców i opiekunów.

Celem głównym programu jest :

- wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy,
- zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń.

Programy:

„Nie pal przy mnie proszę”

adresowany do uczniów klas I- III szkół podstawowych i ich rodziców.

„Znajdź właściwe rozwiązanie”

kierowany do uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjalistów, ich rodziców i opiekunów

Celem głównym tych programów jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjów poprzez:

- uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia,
- kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie,
- uświadomienie szkodliwości palenia tytoniu,
- uwrażliwienie na szkodliwe oddziaływanie dymu tytoniowego związane z biernym paleniem.

W ramach Ogólnopolskiego Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu, którego działania adresowane są do ogółu społeczeństwa prowadzimy wspólnie z dziećmi i młodzieżą kampanie antytytoniowe.

5. W ramach Krajowego Programu przeciwdziałania nowotworom realizujemy

Program Profilaktyki Raka Piersi i Raka Szyjki Macicy

celem nadrzędnym programu jest:

- zmniejszenie liczby zachorowań na raka piersi oraz raka szyjki macicy poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej wśród ogółu kobiet, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt ze szkół ponadgimnazjalnych.

Cele szczegółowe programu to:

- wyrobienie nawyku samokontroli piersi poprzez regularne ich samobadanie.

- nauczenie metod samobadania.
- poznanie zmienności struktury piersi w zależności od fazy cyklu i wieku.
- uwrażliwienie na fakt istnienia problemu raka piersi.
- uświadomienie konieczności wykonywania regularnych badań cytologicznych, USG piersi i mammografii.
- zwiększenie odsetka kobiet poddających się badaniu cytologicznemu, USG piersi i mammografii.

W profilaktyce chorób nowotworowych chłopcom i dorosłym mężczyznom oferujemy wiedzę o nowotworach występujących u mężczyzn.

6. Profilaktyka nowotworów – Europejski Kodeks Walki z Rakiem – działania edukacyjne zmierzające do wyeliminowania bądź ograniczenia chorób nowotworowych.

7. Moje Dziecko Idzie do Szkoły” adresowany jest w roku szkolnym 2014/2015 do rodziców dzieci 5 i 6 - letnich.

Celem programu jest:

- ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych u dzieci.
- podniesienie poziomu wiedzy rodziców/opiekunów dzieci na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia, w tym: prawidłowego żywienia, otyłości, wymogów higienicznych przy przygotowaniu i spożywaniu posiłków, a także higieny osobistej, higieny jamy ustnej i wzroku, wad wymowy, szczepień ochronnych.
- uświadomienie rodzicom i opiekunom ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych.
- zainteresowanie rodziców i opiekunów zdrowiem ich dzieci i czynnikami wpływającymi na jego stan.

8. „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”- adresowany do uczniów oddziałów przedszkolnych 5- 6 latki, klas I – III, V-VI szkół podstawowych i I - III gimnazjum. informacje na stronie: www.badmyzdrowi.pl

9. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Głównym celem projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia.

10. Zapobieganie zatruciom grzybami.

11. „Alkohol Twój Wróg”

12. AKCJE PROZDROWOTNE

- Międzynarodowy Dzień Walki z Rakiem – 4 luty
- Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia
- Światowy Dzień bez tytoniu – 31 maja
- Światowy Dzień Serca – 30 września
- Miesiąc Profilaktyki Raka Piersi – październik
- Światowy Dzień Walki z rakiem Piersi – 17 października
- Światowy Dzień Rzucania Palenia – 3 czwartek listopada
- Światowy Dzień Cukrzycy – 14 listopada
- Światowy Dzień Pamięci o Ofiarach Wypadków Drogowych – 16 listopada
- Obchody Światowego Dnia AIDS – 1 grudnia
- Dzień Walki z Gruźlicą i chorobami Płuc – 1 – 8 grudnia

13. KONKURSY

1. **„Palenie jest niemodne”** konkurs dla dwóch grup wiekowych dla uczniów klas I –III i IV – VI Szkół Podstawowych
2. **„Palić nie palić – oto jest pytanie ?”** dla uczniów klas V Szkół Podstawowych -
3. **Turniej wiedzy „Żyj zdrowo”** dla uczniów Gimnazjum oraz obchody **Światowego Dnia Zdrowia – 7 kwietnia.**
4. **Konkurs na plakat o HIV/AIDS dla uczniów Gimnazjum.**
5. **Międzypowiatowa Olimpiada wiedzy o HIV/AIDS** dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz obchody Światowego Dnia AIDS – listopad/grudzień 2014.
6. **Konkurs na plakat o zdrowym odżywianiu „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”.**
7. **Konkursy dla wszystkich grup wiekowych „Alkohol, papieros Twój Wróg”**

8. „Grzybobranie och wspaniale, ale...”- konkurs plastyczny i wiedzy o zatruciach pokarmowych .

14. SZKOLENIA

1. Szkolenie Młodzieżowych Liderów Zdrowia dla uczniów Gimnazjum z zakresu zapobiegania uzależnieniom (tytoń, alkohol, narkotyki – październik 2014).
2. Szkolenie Młodzieżowych Liderów Zdrowia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z zakresu zapobiegania zakażeniom wirusem HIV i chorobie AIDS – listopad 2014.
3. Szkolenia z zakresu zapobiegania zatruciom pokarmowym i zdrowego odżywiania „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy” – październik 2014.

7.1. Programy krajowe

7.1.1. „Trzymaj Formę!”

Zdrowie jest nieodłącznym warunkiem osiągnięć szkolnych, dobrej jakości życia ludzi i efektów ekonomicznych, a edukacja zdrowotna jest podstawowym prawem każdego człowieka. Przekazując dzieciom poprzez realizację programu „Trzymaj formę” wiedzę o zdrowiu, kształtując umiejętności i postawy sprzyjające zdrowiu, ułatwiamy im zdrowy styl życia i pracy a tym samym mamy wpływ na poprawę zdrowia społeczeństwa. Promocja zdrowia to jedno z zadań szkoły, obejmujące całą społeczność szkolną. Edukacja Zdrowotna w szkole jest bardzo ważnym elementem nauczania i wychowania.

Uczniowie dzięki realizacji programu wzbogacili wiedzę w zakresie prawidłowo zbilansowanej diety, potrafią prawidłowo odżywiać się, znają wartości odżywcze warzyw i owoców. Korzystają z informacji zamieszczonych na etykietach produktów spożywczych. Wiedzą także, że aktywność fizyczna wpływa na polepszenie naszego samopoczucia, jak również wpływa na prawidłowe funkcjonowanie umysłu. Bawiąc się rozwijali swoje zainteresowania, wykazali się zaangażowaniem oraz różnorodną pomysłowością. Uczniowie mobilizowali się do aktywnego działania, rozwijali umiejętność podejmowania decyzji i pracy zespołowej oraz przyjmowania na siebie odpowiedzialności za własne zdrowie.

W roku szkolnym 2013/2014 realizowano VIII edycję programu „Trzymaj Formę” - na rzecz poprawy zdrowia dzieci i młodzieży oraz ogółu społeczeństwa poprzez zdrowe odżywianie żywnością bezpieczną dla zdrowia i wzrost aktywności fizycznej.

Program realizowało 21 szkół – 8 gimnazjów, 13 Szkół Podstawowych wśród **1652** uczniów.

Inne działania:

Tabela Nr 14

Lp	szkoła, miejscowość	tytuł/temat	cel	kto współpracował
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 Grodzisk Wlkp.	Olimpiada szkolna. Szkolny Tydzień Zdrowia	Szerzenie idei olimpijskiej wśród dzieci i młodzieży. Budzenie zainteresowania własnym zdrowiem. Kształtowanie nawyków zdrowego odżywiania.	Nauczyciele, pracownicy szkoły, dietetyk, wychowawcy klas.
2.	Szkoła Podstawowa w Konojadzie	Trzeźwo, zdrowo na sportowo.	Propagowanie ruchu na świeżym powietrzu.	Nauczyciel w- f, Dyrektor Szkoły, Wójt Gminy
3.	Gimnazjum w Grodzisku Wlkp.	Bądźmy zdrowi-wiemy, więc działamy. Żyj smacznie i zdrowo. Szkoła przyjazna żywieniu i aktywności fizycznej.	Propagowanie nawyku zdrowego odżywiania. Wskazanie wartości aktywności fizycznej w rozwoju młodego organizmu.	Koordinator projektów, wychowawcy klas.
4.	Gimnazjum w Konojadzie	Szkolne Igrzyska Sportowe.	Propagowanie zdrowego i aktywnego trybu życia.	Nauczyciel w- f, nauczyciele.
5.	Zespół Szkół w Wielichowie.	Co o nowotworach złośliwych młody człowiek wiedzieć powinien.	Rozszerzenie wiedzy związanej z profilaktyką i rakiem.	Wychowawcy klas, pielęgniarka.

7.1.2. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu.

Programy antytytoniowe realizowały:

„Czyste powietrze wokół nas” – 6 placówek, 40 oddziałów przedszkolnych – liczba dzieci 941, - liczba rodziców 396.

W ramach programu zrealizowano 5 tematów kompleksowych, które dostosowane były do potrzeb i możliwości dzieci. Przedszkolaki bardzo chętnie uczestniczyły we wszystkich zaproponowanych formach zajęć. Dinuś został ich przyjacielem. Zajęcia były skoncentrowane na rozbudzaniu różnych form aktywności dzieci poprzez: zabawy tematyczne, twórcze, dramę, pantomimę, ćwiczenia oddechowe, relaksacyjne przy akompaniamencie muzycznym, których celem było uświadomienie iż oddychanie świeżym powietrzem jest zdrowe. W wyniku tych działań dzieci dowiedziały się w jaki sposób można i należy zachowywać się gdy narażonym się jest na wdychanie dymu z papierosa. Dzieci wzięły udział w spotkaniu ze stomatologiem „Chcę mieć zdrowe zęby”, dowiedziały się o szkodliwości papierosów dla zdrowia oraz wyglądu zębów i higieny jamy ustnej. Uczestniczyły w spotkaniu ze strażakami i obejrzały prezentację w której poznały przyczyny powstawania pożarów między innymi przez rzucanie niedopałków. Program dostosowany do możliwości rozwojowych i intelektualnych dzieci przedszkolnych. Metodyka programu zasługuje na uwagę. Metody aktywizujące spowodowały, że zajęcia były wypełnione zabawą. W

proponowanych scenariuszach są bardzo cenne wskazówki metodyczne. Pozytywnie oceniono załączniki służące jako pomoce dydaktyczne i rysunki do kolorowania oraz piosenkę o Dinku. Zaangażowanie i zainteresowanie dzieci i rodziców jest potwierdzeniem zasadności wprowadzania wychowania antytytoniowego, jako części ważnego aspektu wychowania zdrowotnego.

„Nie pal przy mnie proszę” - uczniowie klas I – III: program realizowało 13 Szkół Podstawowych powiatu wśród 678 uczniów.

Wszyscy uczniowie klas I – III brali aktywny udział w zajęciach. Dzieciom podobały się załączone do programu pomoce rysunkowe oraz wierszyk „O Wiki”. Rodzice wspólnie z dziećmi tworzyli pisemną wypowiedź na temat szkodliwości palenia tytoniu.

Warsztaty, w czasie których po prezentacji programu omówiono trzy tematy: przyczyny podejmowania prób palenia, fazy uzależnienia, skutki biernego palenia.

Rodzice pomagali swoim dzieciom w przygotowaniu prac konkursowych, byli odbiorcami ulotek i informacji o szkodliwości palenia tytoniu.

„Znajdź właściwe rozwiązanie” uczniowie klas V - VI Szkół Podstawowych i klas I –III Gimnazjów powiatu. Liczba placówek realizujących program: Szkół Podstawowych -10 , 461 uczniów, Gimnazja – 7 – 804 uczniów.

Zaproponowane scenariusze zajęć są ciekawe. Uczniowie mieli możliwość poszerzenia wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu. Poznali właściwe zachowania w trudnych dla nich sytuacjach. Warto byłoby wzbogacić program o propozycje ciekawych inscenizacji, gdyż taka forma jest dla uczniów interesująca i inspiruje do działania.

Światowy Dzień bez Tytoniu 31 maja.

To ważna data w kalendarzu aktywności szkół promujących zdrowy styl życia. Każdego roku WHO stara się w tym dniu zwrócić uwagę ludzi na kwestię zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych skutków palenia tytoniu. Co roku Światowa Organizacja Zdrowia koncentruje się na innym aspekcie walki z paleniem tytoniu.

Hasło obchodów w 2014 roku to „Podnoszenie podatków od tytoniu”

Ostatecznym celem Światowego Dnia Bez Tytoniu jest przyczynienie się do ochrony obecnych i przyszłych pokoleń, przed niszczącymi skutkami zdrowotnymi spowodowanymi paleniem tytoniu, ale też konsekwencjami społecznymi, środowiskowymi i ekonomicznymi używania tytoniu i narażenia na dym tytoniowy.

Papierosom mówimy nie

1. Przez 5 tygodni uczniowie klas szóstych ZS im. Polskich Noblistów w Wielichowie realizowali projekt „Znajdź właściwe rozwiązanie. Program profilaktyki palenia papierosów”. Jego celem było przyswojenie wiedzy m.in. o tym, że: nikotyna występująca we wszystkich postaciach tytoniu jest narkotykiem, palenie tytoniu pociąga

za sobą zarówno przejściowe jak i długofalowe skutki fizjologiczne, estetyczne i zdrowotne, oddychanie powietrzem zawierającym dym tytoniowy jest szkodliwe dla zdrowia, zaprzestanie palenia przynosi korzyści natychmiastowe oraz korzyści w przyszłości, dzieci i młodzież mogą skutecznie oprzeć się presji palenia. Podczas zajęć kształtowali także postawy zobowiązujące do niepalenia, dumy z faktu niepalenia i odpowiedzialności o własne zdrowie.

2. 29 maja nastąpiło podsumowanie projektu, podczas którego uczniowie zaprezentowali swoim rodzicom przedstawienie pt. „Sąd na papierosem”. Miało ono charakter rozprawy sądowej, w której oskarżonymi były papierosy. Uczniowie wcielający się w role m.in. prokuratora, lekarza, nauczycielki, kosmetyczki, serca, płuc przekonywali o szkodliwym wpływie nikotyny zarówno dla palacza jak i osoby, która wdycha dym tytoniowy. Zwracali uwagę również na szereg chorób wywołanych przez nikotynę.
3. Następnego dnia tę samą inscenizację mieli okazję zobaczyć nauczyciele, uczniowie klas 4-6 oraz przybyli do naszej szkoły pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej – panie Honorata Ciechańska i Katarzyna Łamaszewska.
4. Z kolei uczniowie klasy 2b (SP) przygotowali dla kl. 1-3 apel pod hasłem „Nie pal przy mnie, proszę!”. Prezentowane przez nich wiersze i piosenki zawierały również przestrogi i rady dla osób palących oraz ich bliskich. Mówiły o tym, by rzucić palenie, zacząć dbać o zdrowie, a przy okazji zaoszczędzić pieniądze na różne przyjemności.
5. Ponieważ podsumowanie projektu zbiegło się w czasie z przypadającym 31 maja Międzynarodowym Dniem bez Tytoniu, czternastoosobowa grupa uczniów klas szóstych wzięła udział w akcji antynikotynowej na ulicach Wielichowa. W sobotę młodzież rozdawała przechodniom ulotki informujące o wpływie palenia na zdrowie i sytuację materialną.

Wiadomości zdobyte na lekcjach wychowawczych z pewnością uświadomiły uczniom, że są odpowiedzialni za własny rozwój i zdrowie, oraz nauczyły umiejętności odmawiania, co powinno wpłynąć na wzrost odporności na wpływy rówieśników. (Joanna Wróbel – Szala)

70 uczniów Gimnazjum w Grodzisku Wlkp. wysłuchało pogadanek o szkodliwości palenia tytoniu, które przeprowadziła Honorata Ciechańska.

W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych 30 maja przeprowadzono akcję rozdawnictwa ulotek o szkodliwości palenia tytoniu i przez szkolny radiowęzeł odczytywano tematyczny referat .

Światowy Dzień Rzucania Palenia - czyli promocja zdrowego trybu życia w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Grodzisku Wlkp. Uczniowie ZSP w Grodzisku Wlkp., z dużą energią zaangażowali się w profilaktykę rzucania nałogu palenia. Listopadowy Światowy Dzień Rzucania Palenia doprowadził do zorganizowania szkolnego happeningu do młodych ludzi, którym należy uświadamić szkodliwość i zgubność tego nałogu. Wyniki przeprowadzonych światowych i ogólnopolskich badań są zatrważające, bowiem codziennie w naszym kraju zaczyna palić około 500 nieletnich. Do regularnego palenia przyznaje się 10 mln Polek i Polaków. Młodzież w swoim wystąpieniu przedstawiła niepokojące statystyki ekonomiczno-zdrowotne, przygotowała właśnie na tę okazję, hasła i wierszyki utrwalające modę na niepalenie. Porażające dla widzów były filmiki edukacyjne, które logicznie i obrazowo ukazywały skutki regularnego i też okazjonalnego palenia. Muzyczna oprawa spotkania, która składała się tylko z polskich piosenek również uzupełniała atmosferę skupienia, ponieważ były to teksty zespołu „Chemia” i „Dżem”. Z zaproszeń na szkolną uroczystość skorzystali goście ze Starostwa Powiatowego, które reprezentowała pani Kamila Wiczorek oraz pan Damian Kupsz i pani Katarzyna Szłapka z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, wicedyrektor- pani Aldona Banaszak oraz nauczyciele ze swoimi klasami, którym uczniowie serdecznie podziękowali za przybycie. Warto wspomnieć, że szkoła bierze udział w ogólnopolskim projekcie promocji zdrowego trybu życia, dlatego często organizowane są w jej murach spotkania z zakresu profilaktyki uzależnień, świadomego odżywiania oraz aktywności sportowej.

Szkolenie Młodzieżowych Liderów Zdrowia – Kontra Tytoń

W dniu 7 listopada 2014 roku odbyło się szkolenie dla uczniów klas I gimnazjów powiatu w ramach projektu Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń. Szkolenie przeprowadziła Honorata Ciechańska – pracownik PSSE – OZ, a udział wzięli Katarzyna Łamaszewska –PSSE – HD i Kamilla Wiczorek – Starostwo Powiatowe. W szkoleniu udział wzięło 19 uczniów i uczennic z 7 gimnazjów. Uczestnicy szkolenia otrzymali certyfikat Młodzieżowego Lidera Zdrowia, potwierdzającego posiadanie wiedzy na temat szkodliwego wpływu palenia tytoniu na organizm palacza i jego otoczenie oraz pakiety edukacyjne, pomocne do realizacji projektu, który zakłada szkolenia koleżanek i kolegów w szkole.

Światowy Dzień Zdrowia

7 kwietnia 2014 r. w grodziskim Gimnazjum odbyły się uroczyste obchody Światowego Dnia Zdrowia. W spotkaniu udział wzięli Burmistrz Grodziska Wielkopolskiego Henryk Szymański, Z-ca Burmistrza Honorata Kozłowska, dyrektor ZEAS-u Artur Kalinowski oraz Dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Grodzisku Wielkopolskim Ryszard Ber. Goście skierowali do młodzieży słowa, mające na celu zwrócenie uwagi na to, jak ważne jest prowadzenie zdrowego stylu życia i prawidłowego odżywiania w dzisiejszym świecie. Przedstawienie teatralne pod hasłem: "Sąd nad niezdrowym jedzeniem" pokazało jak rozprawić się z fast food'ami, coca colą i chipsami, by nie zatruwały młodych organizmów. Niezdrowa żywność została strącona do kotła piekielnego, a zdrowe przekąski, nabiał i ryby trafiły do Raju. W przedstawieniu nie mogło zabraknąć propagowania ruchu - jako recepty na zdrowie. W inicjatywę propagowania wśród młodzieży zasad zdrowia, zaangażowali się również rodzice i ufundowali każdemu uczniowi butelkę wody mineralnej. Burmistrz Henryk Szymański wręczył natomiast młodzieży kosz pełen owoców.

15 kwietnia w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Ruchocicach odbył się apel z okazji Światowego Dnia Zdrowia. Rozpoczął się on przygotowaną przez Szkolne Koło Teatralne inscenizacją o tematyce prozdrowotnej pt. „Spotkanie witamin”. W ramach programu „Bezpieczna szkoła” odegrano również scenkę antynikotynową.

Głównym celem tego dnia jest promowanie wśród uczniów szkoły zdrowego stylu życia.

Zadaniem każdej z klasy było więc przygotowanie talerza zdrowych kanapek, który zaprezentowali oni na apelu. Uczniowie wykazali się ogromną inwencją.

Niektóre kanapki okazały się istnymi dziełami sztuki, które następnie ze smakiem zostały schrupane.

Wszyscy świetnie się bawili a przy okazji dowiedzieli jak powinna wyglądać prawdziwie zdrowa kanapka.

7.1.3. Profilaktyka HIV/AIDS

Szkolenie Młodzieżowych Liderów Zdrowia w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. E. Kwiatkowskiego w dniu 03.04.2014r. dla 16 uczniów z klas I przeprowadziła Honorata Ciechańska z PSSE - OZ w Grodzisku Wlkp. Celem szkolenia było:

- wzbudzenie świadomości ryzyka pewnych zachowań seksualnych,
- promowanie abstynencji seksualnej do czasu założenia stałego związku,
- poszerzenie wiedzy na temat HIV/AIDS, poszerzenie wiedzy na temat innych ryzykownych zachowań (identyfikowanie własnych zachowań ryzykownych),
- promowanie zdrowego stylu życia,
- podniesienie świadomości na temat seksualności człowieka oraz ryzyka związanego z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol),
- nabycie umiejętności reagowania w sytuacji presji otoczenia (presja seksualna, namawianie do przyjęcia substancji psychoaktywnych).

Mamy nadzieję, że udział w nich zaowocuje w przyszłości i przyniesie wymierne, a przede wszystkim oczekiwane efekty.

Światowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS

Na stronach internetowych PSSE i Starostwa Powiatowego zamieszczono informacje o Dniu Pamięci Zmarłych na AIDS w celu zwrócenia uwagi społeczeństwa na fakt, że zapobieganie HIV/AIDS jest bardzo ważne. Zasięg 5.000. Informacje na ten temat przekazano również na 2 szkoleniach (Zakład Poprawczy i Młodzieżowi Liderzy Zdrowia)- 31 osób. Informacje przesłano do 3 redakcji prasy lokalnej. Nakład 12.000

MIĘDZYPOWIATOWA OLIMPIADA WIEDZY "CZY WIESZ WSZYSTKO O HIV/AIDS?"

2 grudnia 2014r. w Centrum Kultury RONDO w Grodzisku Wlkp. Nad prawidłowym przebiegiem Olimpiady, w której uczestniczyło 16 uczniów z 14 Szkół Ponadgimnazjalnych powiatów: grodziskiego, nowotomyskiego i wolsztyńskiego komisja konkursowa w składzie:

1. Mirosława Tulińska – PROMED Grodzisk Wlkp.
2. Marta Kaźmierczak - Starostwo Powiatowe w Wolsztynie
3. Mirosława Łuczak – Bąbelek – PPIS w Nowym Tomyślu
4. Jarosław Zieliński – Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu
5. Kamilla Wieczorek - Starostwo Powiatowe w Grodzisku Wlkp.
6. Teresa Żak – PSSE w Wolsztynie

Nagrody, które ufundowały Starostwa Powiatowe Grodzisk Wlkp., Nowy Tomyśl, Wolsztyn, laureatom i wszystkim uczestnikom Olimpiady wręczył: Starosta powiatu grodziskiego Mariusz Zgaiński i Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny Ryszard Ber podczas obchodów Światowego Dnia AIDS.

Światowy Dzień AIDS (World AIDS DAY) odbywa się 1 grudnia każdego roku. Jest to dzień bardzo szczególny, nie tylko promujący walkę z AIDS, ale także czas w którym myślimy o bliskich i przyjaciółach, których doświadczył wirus HIV oraz staramy się zwrócić uwagę społeczeństwa na ciągle aktualny problem epidemii HIV/AIDS. Hasło Światowego Dnia AIDS, zgodnie ze strategią Wspólnego Programu Narodów Zjednoczonych Zwalczenia HIV i AIDS, obowiązujące na całym świecie w latach 2011-2015 brzmi *"Dążymy do zera"*: zero nowych zakażeń HIV, zero dyskryminacji, zero zgonów na AIDS. Tegoroczne obchody odbyły się w Centrum Kultury RONDO w Grodzisku Wlkp. W obchodach uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych, Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni, pracownicy WSSE i PSSE, dyrektorzy szkół, nauczyciele, przedstawiciele służb mundurowych i innych instytucji, uczestnicy międzypowiatowej olimpiady wiedzy, uczniowie Zespołu Przedszkolno – Szkolno – Gimnazjalnego w Rostarzewie, uczniowie Gimnazjum w Grodzisku Wlkp., uczniowie klas I i II Technikum Żywności i Usług Gastronomicznych z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Grodzisku Wlkp., laureaci innych konkursów organizowanych przez PSSE w Grodzisku Wlkp. Zaprozowanych gości powitała w imieniu PPIS w Grodzisku Wlkp. Honorata Ciechańska, następnie pod przewodnictwem pani Anny Piaskowskiej uczniowie klas I i II Technikum Żywności i Usług Gastronomicznych Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Grodzisku Wlkp. zaprezentowali serwis synchroniczny a uczniowie Zespołu Przedszkolno – Szkolno – Gimnazjalnego w Rostarzewie scenkę wg. scenariusza Katarzyny Marciniak i Dariusza Basińskiego pt. *„Inny – a jednak taki sam?”*, uczennice Gimnazjum w Grodzisku Wlkp. zaprezentowały występ taneczny. Na koniec Starosta Powiatowy Mariusz Zgański i Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny Ryszard Ber wręczyli nagrody

laureatom konkursów. Obchody zorganizowano pod patronatem Starostwa Powiatowego w Grodzisku Wlkp.

7.1.4 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”

Głównym celem projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia.

- ramy czasowe

Styczeń – grudzień 2014r.

- zasadnicze działania

Przeprowadzono 2 szkolenia , 5 narad, 2 eventy, 2 konkursy, 3 pogadanki, happening w formie stoiska, gdzie przeprowadzano badania smokerlyzerem i rozdawano materiały edukacyjne. Na stronie internetowej psse i Starostwa zamieszczono po 3 artykuły – zasięg 15.000.

- liczba adresatów oraz stosunek procentowy

Liczba mieszkańców powiatu grodziskiego w wieku 15 – 49 lat wynosi 14.400 a zasięg informacji wynosi 15.000 więc stosunek procentowy wynosi 100%.

- liczba jednostek objętych oddziaływaniem oraz stosunek procentowy

Program realizują 2 szkoły ponadgimnazjalne – 100%

- wnioski

Tematyka uzależnień jest potrzebna a przeprowadzane szkolenia i prelekcje z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, spożywania alkoholu i przyjmowania innych substancji psychoaktywnych oraz pomiary zawartości dwutlenku węgla w powietrzu wydychanym przy użyciu smokerlyzera cieszą się zainteresowaniem społeczeństwa. W ramach realizacji Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Grodzisku Wlkp. przeprowadzili 2 eventy. W dniu 25.11.2014r., w zakładzie pracy AMPOL SERWIS i 27.11.2014r. w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Grodzisku Wlkp. przeprowadzono prelekcje z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, spożywania alkoholu i przyjmowania innych substancji psychoaktywnych, pomiary zawartości tlenu węgla w powietrzu wydychanym przy użyciu

smokerlyzera. Osoby zainteresowane mogły wykazać się wiedzą w zakresie profilaktyki używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych odpowiadając na pytania. Odpowiedź na pytanie miała charakter rozmowy informacyjno-edukacyjnej, a za udzielenie prawidłowej odpowiedzi uczestnik otrzymał samozaciskowe opaski odblaskowe z logo Projektu. Po prelekcji można było zaopatrzyć się w materiały informacyjno – edukacyjne – ulotki antynikotynowe.

7.2. Programy wojewódzkie

7.2.1. Program „Moje Dziecko Idzie do Szkoły”

- cel główny

Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu dbania o zdrowie.

- cele szczegółowe

Zapoznanie rodziców z istotą programu, który podzielony jest na bloki tematyczne zawarte w broszurze. Zdobycie wiedzy, umiejętności i nawyków dla zachowania zdrowia.

- grupa docelowa

Dzieci 5 i 6 letnie oraz uczniowie klas I, uczęszczające do Przedszkoli i szkół w powiecie grodziskim, rodzice lub opiekunowie.

- ramy czasowe

Rok szkolny 2013/2014

- inicjator programu WSSE
- koordynator, realizatorzy, partnerzy

Pracownik PSSE OZ i PZ Grodzisk Wlkp., Dyrekcje szkół i Przedszkoli, wychowawcy oddziałów przedszkolnych, szkolna służba zdrowia w powiecie grodziskim, WSSE Poznań, Starostwo Powiatowe Grodzisk Wlkp.

- zasadnicze działania

1 szkolenie dla dyrektorów, szkolnych koordynatorów ds. wychowania zdrowotnego, szkolnej służby zdrowia – 33 uczestników, narada – 3 osoby,

- liczba adresatów oraz stosunek procentowy

Program realizowały 24 placówki (10 przedszkoli – 100%, 14 szkół podstawowych – 70% z 63 oddziałami przedszkolnymi i klasami) 1340 uczniów i 1380 rodziców).

W tym: Szkoła Podstawowa nr 1 w Grodzisku Wlkp. realizowała program wśród uczniów klas I – 5 oddziałów – 126 uczniów.

- liczba wizytowanych jednostek oraz stosunek procentowy

27 wizytacji – ocen realizacji programu – 112%

Dystrybucja materiałów – 1250 broszur, 1250 kolorowanek i 60 poradników dla nauczycieli.

Informacje o szkoleniu i programie zamieszczono na stronie www.psse-grodzisk.pl

- wnioski, napotkane problemy, trudności, uwagi

Uczestnicy programu „Moje dziecko idzie do szkoły” pozytywnie ocenili przebieg i efekty końcowe realizacji programu, dlatego podjęte działania będą kontynuowane w przyszłym roku.

Szkolenie dla nauczycieli

7.2.2. „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”

I. Liczba placówek realizujących Projekt na terenie powiatu:

szkoły gimnazjalne 7

szkoły podstawowe 10

przedszkola 8

II. Liczba przeprowadzonych wizytacji 14

III. Zrealizowane działania:

1. Szkolenie dla młodzieży gimnazjalnej:

a. Liczba szkoleń 3

b. Liczba uczestników 68

W dniu 26 września 2014 roku w Starostwie Powiatowym, dla 35 nauczycieli, koordynatorów ds. wychowania zdrowotnego w placówkach oświatowo – wychowawczych panie: Honorata Ciechańska mł. asystent – PSSE - OZ i Marzena Ankiewicz – nauczyciel - ZSP przeprowadziły szkolenie tematyczne.

W dniu 7 listopada 2014r. odbyło się w Starostwie Powiatowym szkolenie i konkurs wiedzy o zdrowym odżywianiu. W pierwszej części spotkania 19 uczniów klas I z 7 gimnazjów powiatu grodzkiego wysłuchało wykładów na temat prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej, który przeprowadziły pani Marzena Ankiewicz i Honorata Ciechańska (PSSE).

Zdobytą wiedzę sprawdzili podczas rozwiązywania testów: „Wiem co jem” w drugiej części spotkania. Uczestnicy konkursu otrzymali nagrody i upominki.

W dniu 14.11.2014r. w Starostwie Powiatowym odbyło się szkolenie i konkurs „GRZYBOBRANIE OCH! WSPANIALE ALE ...”. 14 uczniów klas VI z 10 Szkół Podstawowych powiatu rozwiązywało test wiedzy i wysłuchało wykładu Honoraty Ciechańskiej na temat zatruc pokarmowych.

Uczestnicy konkursu otrzymali nagrody i upominki.

11 grudnia 2014r. w Starostwie Powiatowym, dla 20 nauczycieli oddziałów przedszkolnych, koordynatorów ds. wychowania zdrowotnego w placówkach oświatowo – wychowawczych i pielęgniarek pracujących w szkołach pani Honorata Ciechańska mł. asystent – PSSE - OZ zorganizowała naradę podsumowującą działania, podziękowała za współpracę w roku 2014 i wręczyła upominki dla dzieci biorących udział w konkursie „Grzybobranie, och wspaniale ale...”.

2. Imprezy środowiskowe

a. Liczba imprez 2

b. Liczba uczestników 160, w tym dzieci 5-cio i 6-cioletnie 75

Pod hasłem „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy” 2 czerwca w Szkole Podstawowej w Grąbiewie zorganizowany został Festyn Zdrowotny, który przebiegał według następującego harmonogramu:

1. Prezentacje multimedialne na temat zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej.

2. Konkursy plastyczne, zgaduj – zgadule, krzyżówki.

3. Zawody sportowo – rekreacyjne.
4. Degustacja zdrowego poczęstunku.
5. Inscenizacja na temat zdrowego odżywiania.

W sobotę 14 czerwca 2014r., tradycyjnie już, w Szkole Podstawowej im. Andrzeja Grubby w Kąkolewie odbył się Wielobój Sprawnościowy Sześciolatek. W zawodach sportowych, którym towarzyszyło hasło: „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy!” wzięły udział drużyny sześciolatek z następujących placówek: Szkoły Podstawowej nr 1 im. Polskich Olimpijczyków w Grodzisku Wlkp., Szkoły Podstawowej nr 4 w Grodzisku Wlkp., Szkoły Podstawowej w Grąbiewie oraz Szkoły Podstawowej im. Andrzeja Grubby w Kąkolewie.

W wielu konkurencjach dzieci mogły sprawdzić swoje możliwości i umiejętności. Współzawodnictwo odbywało się w atmosferze zabawy i zasad fair play. W przerwach między

konkurencjami dzieci i ich opiekunowie uczestniczyli w zabawach integracyjnych przy muzyce, które wszystkim sprawiły wiele radości. Wielobój zakończył się ogłoszeniem remisu, gdyż wszystkie drużyny włożyły we współzawodnictwo mnóstwo wysiłku i serca.

Drużyny zostały nagrodzone pucharami i upominkami, które wręczyli współorganizatorzy Wieloboju: przedstawicielka Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej pani Honorata Ciechańska oraz Dyrektor Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół pan Artur Kalinowski oraz Dyrektor Szkoły Podstawowej w Kąkolewie pani Irena Gęstwa.

13 czerwca 2014r. na deptaku przy ulicy Szerokiej odbył się doroczny happening ekologiczny, którego organizatorem był ratusz. Pracownicy PSSE biorą w nim udział od 2012 roku. W programie między innymi była zbiórka baterii (za jeden kilogram piękna pelargonii), konkursy z nagrodami, zabawy. Ponadto zaplanowano szeroko pojętą edukację, na scenie wystąpiły dzieci w „ekologicznym” repertuarze. W „zielonej kawiarence” można było napić się herbaty, kawy i zjeść domowe ciasto drożdżowe.

3. Konkurs na plakat „Bądźmy zdrowi”

- a. Liczba uczestników 10
- b. Liczba szkół biorących udział w konkursie 4
- c. Liczba prac na etapie szkolnym 12
- d. Liczba prac na etapie powiatowym 6
- e. Dodatkowe informacje

Do konkursu przystąpiły 4 gimnazja powiatu (40%), wpłynęło 6 prac konkursowych. Uroczyste wręczenie nagród laureatom konkursu nastąpiło podczas Obchodów Światowego Dnia AIDS w dniu 2.12.2014r. w Centrum Kultury RONDO (sala widowiskowa) w Grodzisku Wlkp.

4. Informacja i promocja w mediach /wywiady, artykuły, informacje na stronach internetowych itp./ na stronie internetowej PSSE zamieszczono 10 informacji z realizacji projektu. Do 5 redakcji prasy lokalnej przesłano 10 artykułów prasowych, nakład prasy 25 tys.

7.3. Programy lokalne

Zapobieganie zatruciom pokarmowym „Grzybobranie, och wspaniale ale...”

- cel główny

Zapobieganie zatruciom grzybami.

- cele szczegółowe

Upowszechnienie wiedzy na temat grzybów jadalnych i trujących.

- grupa docelowa

Uczniowie oddziałów przedszkolnych, klas VI Szkół Podstawowych i klas I Gimnazjum.

- ramy czasowe (obejmujące działania zrealizowane w danym roku sprawozdawczym)
wrzesień – grudzień 2014
- inicjator programu
PSSE – OZ Grodzisk Wlkp.
- koordynator, realizatorzy, partnerzy

pracownik PSSE –OZ, koordynatorzy szkolni, wychowawcy klas, szkolna służba zdrowia, partnerem w realizacji jest Starostwo Powiatowe, Biblioteka Publiczna

- zasadnicze działania rozpowszechnienie wiedzy o grzybach poprzez szkolenia i konkursy dla odbiorców programu
- współpraca Starostwo Powiatowe użycza Sali konferencyjnej na szkolenia i konkursy, pracownicy Starostwa biorą udział w posiedzeniach komisji konkursowej, Starostwo zakupuje nagrody rzeczowe dla laureatów konkursów, prace plastyczne eksponowane są w Bibliotece Publicznej w Grodzisku Wlkp.
- liczba adresatów oraz stosunek procentowy
klasy VI SP – 638 - 100%,
klasy I Gimnazjum – 851 – 70%
Oddziały przedszkolne – 5- 6 latki – 900- 100%, 720 – 80%
- liczba jednostek (szkół, podmiotów leczniczych lub innych jednostek objętych oddziaływaniem) oraz stosunek procentowy
szkoły gimnazjalne 7 – 70%
szkoły podstawowe 10 – 50%
przedszkola 8 – 80%
- Wnioski
Realizacja programu przebiegała zgodnie z zamierzeniami, uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach i konkursach z tej tematyki.

7.4. Inne przedsięwzięcia

Zapobieganie chorobom zakaźnym – WZW typu B – akcja „Żółty Tydzień” –na stronach internetowych psse i pgw zamieszczono pakiety informacyjne, które przekazano również do 5 redakcji prasy lokalnej.

Informacje przesłano do 10 Przychodni lekarza Rodzinnego, 5 urzędów Gmin, Starostwa Powiatowego i Biblioteki Publicznej.

Zapobieganie chorobom nowotworowym - „Skóra pod lupą”

Rozpowszechnienie ulotek „Skóra pod lupą” i „Unikaj nadmiernej ekspozycji na słońce”.

- obóz harcerski Kuźnica Zbąska – 40 sztuk,
- ośrodek wypoczynku letniego OAZA Kuźnica Zbąska – 30 sztuk,
- Powiatowa i Miejska Gminna Biblioteka Publiczna Grodzisk Wlkp. – 80 sztuk,
- Apteka na Poznańskiej Grodzisk Wlkp. – 40 sztuk,
- Gabinet Lekarski GROWAG – 10 sztuk.

Razem rozdysponowano 200 sztuk ulotek.

Przeprowadzono pogadanki na temat bezpiecznych kąpielí słonecznych i wodnych podczas wizytacji 7 placówek wypoczynku letniego – liczba uczestników 300.

Zapobieganie chorobom nowotworowym - „Dbam o swoje piersi”- rozpropagowano konkurs fotograficzny. Regulamin konkursu zamieszczono na stronach internetowych psse i pgw, przesłano do 10 Przychodni Lekarza Rodzinnego, 24 dyrekcji szkół, 17 aptek, 5 urzędów gmin, 4 redakcji prasy lokalnej, Biblioteki Publicznej, 2 Kół Gospodyń Wiejskich i 1 szkoły policealnej.

Na profilaktykę nigdy nie jest za wcześnie

30 października 2014r. uczennice klas II i III gimnazjum Zespole Szkół im. Polskich Noblistów w Wielichowie uczestniczyły w spotkaniu poświęconym profilaktyce raka piersi. Pogadankę prowadziła prelegentka - Agnieszka Jędrzejczak z Wielkopolskiego Centrum Onkologii w Poznaniu. Dziewczyny w ramach spotkania dowiedziały się na czym polega profilaktyka raka piersi, poznały czynniki ryzyka zachorowań, uświadomiły sobie, jakie objawy powinny niepokoić, poznały także technikę samobadania piersi. Każda uczestniczka spotkania otrzymała „Kodeks zdrowego życia” oraz ulotkę „Badam się, mam pewność”.

Uczestnictwo w debacie społecznej dotyczącej „**Bezpieczeństwa mieszkańców powiatu grodzkiego**” zorganizowanej przez Komendę Powiatową Policji w Grodzisku Wlkp.

Udział w obchodach związanych z Świętem Patrona Szkoły w ZPSG w Ruchocicach.

Udział w podsumowaniu projektu edukacyjnego „**Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży**” realizowanego przez Szkołę Podstawową nr 4 w Grodzisku Wlkp. w ramach rządowego programu „Przyjazna i bezpieczna szkoła”.

Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy – projekt edukacyjny.

Waga zdrowia zarówno fizycznego jak i psychicznego – to podstawowe zadanie realizowanego po raz szósty projektu „Bądźmy zdrowi –wiemy, więc działamy”. 8 maja w Zespole Szkół im. Polskich Noblistów odbył się apel, na którym dokonano podsumowania działań. Projekt realizują uczniowie wielichowskiego gimnazjum pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Wielichowo. Tym razem projekt przebiegał pod hasłem: „Nowotwory złośliwe, zagrożeniem dla całej cywilizacji”. I tym razem uczestnikami projektu byli uczniowie klas pierwszych. Każda klasa wybrała sześciuosobową reprezentację, która realizowała poszczególne zadania. Projekt zakładał realizację czterech zadań. Pierwsze z nich polegało na wykonaniu plakatu na temat nowotworów z hasłem zachęcającym do profilaktyki. Drugie zadanie to stworzenie prezentacji multimedialnej pod tytułem „Co o nowotworach złośliwych młody człowiek wiedzieć powinien”. Kolejne zadanie polegało na wykonaniu komiksu na temat zachowań prozdrowotnych, działań profilaktycznych. Ostatnie zadanie projektu sprawdzało wiedzę uczestników na temat nowotworów, objawach, czynnikach ryzyka zachorowania, czynnikach ochronnych i profilaktycznych.

Realizując projekt, uczniowie wypracowali wiele ciekawych form, które można wykorzystać w przyszłości na lekcjach oraz zajęciach pozalekcyjnych. Wszyscy uczestnicy projektu

otrzymali cenne nagrody oraz pamiątkowe dyplomy. Realizacja projektu jest nie tylko nauką, ale też świetną zabawą.

Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kamieńcu w ramach realizacji projektu „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy” w I półroczu zrealizowało następujące działania:

Pogadanki przeprowadzone na lekcji biologii, techniki, wychowania fizycznego, lekcji wychowawczej: „Prawidłowe odżywianie się”, „Bezpieczny wypoczynek”, „Wpływ wysiłku fizycznego na organizm”, „Co musisz wiedzieć o HIV i AIDS?”, „Higiena i choroby układu pokarmowego” połączone z przyrządzaniem kanapek.

Gazetki tematyczne: „Zdrowe bicie serca”, „Przeziębienie czy grypa?”, „HIV nie wybiera, ja mogę”

Promocja zdrowego stylu życia w naszej szkole polega na organizowaniu masowych imprez sportowych:

- „Pożegnanie lata – biegi przełajowe, marsz Nordic Walking”
- Szkolna Liga Piłki Nożnej,
- Mikołajkowy Turniej Piłki Ręcznej Dziewcząt,
- Wyjazdy na lodowisko.

Działania te realizowane są we współpracy z rodzicami. Na zebraniach z rodzicami przekazano informacje dotyczące higieny uczenia się, prawidłowego wypoczynku dzieci, znaczenia systematycznych posiłków i konieczności spożywania warzyw i owoców.

7.5. Przekazywanie informacji do mediów.

Pracownik OZ wykonuje obowiązki rzecznika prasowego, w roku 2014 do 5 redakcji gazet lokalnych wysłano 23 artykuły.

Na stronie Internetowej PSSE zamieszczono 58 pakietów informacyjnych.

7.6. Podsumowanie

Programy profilaktyczne są dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów i potrzeb środowiska lokalnego. Realizacja programów odbywa się w ramach zajęć dydaktyczno – wychowawczych prowadzonych w szkołach podczas godzin wychowawczych przez wychowawców, pedagoga, spotkań z przedstawicielami służby zdrowia, pracownikiem PSSE – OZ, przedstawicielami policji mającymi na celu informowanie uczniów o szkodliwości używek i zachowań ryzykownych.

Popularyzacja zdrowego i aktywnego stylu życia zaowocowała wieloma imprezami i działaniami, które na stałe wpisały się w harmonogramy działań szkół.

W szkołach prowadzone jest:

- dożywianie,
- sprzedawane jest pieczywo,
- organizowane są zawody sportowe,
- rozwija się turystyka szkolna, rajdy rowerowe (sieć ścieżek rowerowych w powiecie),
- w szkołach organizowane są: *DNI ZDROWIA, TYGODNIE ZDROWIA, festyny i konkursy tematyczne,*
- dzieci i młodzież w placówkach oświatowo – wychowawczych objęte są stałą opieką pielęgniarstwa.

21 placówek oświatowo – wychowawczych – 100% - realizuje programy Agencji Rynku Rolnego: *PIJ MLEKO, OWOCE I WARZYWA W SZKOLE.*

W 5 placówkach Gminy Grodzisk Wlkp. realizowany jest program *RATUJEMY I UCZYMY RATOWAĆ.*

Od października 2014 roku Szkoła Podstawowa nr 4 w Grodzisku Wlkp. realizuje program *PRZYJAZNA I BEZPIECZNA SZKOŁA*; projekt edukacyjny *PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY*.

W listopadzie 2014 roku Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Grodzisku Wlkp. przystąpił do projektu edukacyjnego *WIEMY CO JEMY*, który realizowany jest pod patronatem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej i Starostwa Powiatowego.

Programy profilaktyczne znajdują odzwierciedlenie w planach dydaktycznych wychowawców klas, gazetkach ściennych, spotkaniach środowiskowych (*ewaluacja*), konkursach szkolnych. Dokumentację na ten temat znajdujemy w kronikach szkolnych, księgach protokółów z posiedzeń rad pedagogicznych, stronach internetowych placówek oświatowo – wychowawczych.

8. DZIAŁALNOŚĆ OPINIODAWCZO - NADZOROWA

Realizacja zadań

Postanowienia i opinie sanitarne udzielano na piśmie w trybie i terminie ustalonym przepisami. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, dla dokumentów na podstawie art. 53 w związku z art. 58 ust.1, pkt. 3 oraz art. 54 ust.1 w związku z art. 46 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.), oraz zgodnie z art. 3 pkt.1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011r. Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.), uzgadniano i wydawano opinie na podstawie art.48, art.53 i art.54 wyżej cytowanej ustawy.

Praca terenowa obejmowała:

- wizje lokalne przeprowadzane każdorazowo przed wydaniem opinii o lokalizacji lub zmianie przeznaczenia obiektu lub terenu;
- odbiory indywidualne zgłaszanych o dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych.

Dokonywano uzgodnień i wydawano opinie w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie : art.64 ust.1, pkt 2, art.70 ust.1, pkt 2, art.77 ust.1, pkt 2, art.90 ust.2 pkt2 w związku z art. 78 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Odbiory dokonywane były pisemnie. Na każdy odbiór wystawiono opinię sanitarną.

W roku 2014 przeprowadzono 97 kontroli .

W podsumowanym roku 2014 wydano ogółem :

2 – decyzje wyrażające sprzeciw odbioru w związku z art. 56 Prawa Budowlanego, które dotyczyły następujących obiektów :

- budynku magazynowo – produkcyjnego zlokalizowanego w miejscowości Grodzisk Wielkopolski przy ul. Rakoniewickiej 38
- zmiany sposobu użytkowania budynku gospodarczego z przeznaczeniem na cele usługowe / cukiernicze/ w Granowie przy ul. Krętej 17

- 36** - postanowień uzgodnień projektu decyzji dot. warunków zabudowy , na jedno z postanowień wpłynęło Zażalenie , dotyczyło warunków zabudowy kompleksu pieczarkarni wraz z łącznikami oraz budowy dwóch zbiorników bezodpływowych na ścieki , na działce nr gruntu 197 położonej w miejscowości Wioska gmina Rakoniewice
- 2** – decyzje , które umarzają postępowanie administracyjne , wszczęte w przedmiocie odbioru w związku z art. 56 Prawo Budowlane decyzje dotyczyły następujących obiektów :
- wszczęte w przedmiocie odbioru sanitarno-higienicznego gabinetu kosmetycznego i solarium w Konojadzie przy ul. Kościelna 8 .
 - wszczęte w przedmiocie odbioru sanitarno-higienicznego pn. „Przebudowa i adaptacja pomieszczeń pałacu na Gminny Ośrodek Kultury” w Granowie
- 6** - decyzji wydanych (przez ZNS) na podstawie , art. 100 ust. 5 w związku z art. 22 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013r. poz. 217 z późn. zm.) , załącznika Nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań , jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r. , poz. 739) :
- 2 decyzje świadczenia usług - . stomatologicznych
 - 3 decyzje w pionie leczniczym - Przychodni
 - 1 decyzja w zakresie gabinetu fizjoterapii
- 70** - decyzji płatniczych za wykonywane czynności w pionie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ,
- 1** - opinia sanitarna uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ,
- 3** - postanowienia dotyczące uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko ,
- 43** - opinii sanitarnych co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko , a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko ,
- w tym 19 opinii stwierdzono potrzebę opracowania raportu ,
- 11** - postanowień przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach ,
- 10** - opinii projektów budowlanych ,
- 75** - odbiorów o dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

- 3 - opinii sanitarnych dotyczących odbioru sal. kosmetycznych i solarium , w trybie art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej ,
- 1 - opinii dotyczącej odbioru przedszkola w Grodzisku Wielkopolskim , w trybie art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej ,

Wydanie postanowień następowało każdorazowo po dokonaniu wizji lokalnej w terenie oraz po przeanalizowaniu dokumentacji danej inwestycji . Wizje lokalne dotyczyły przede wszystkim lokalizacji obiektów handlowo usługowych , obiektów rolniczych , przemysłowych .

Wnioski:

Współpraca między poszczególnymi komórkami organizacyjnymi PSSE układa się prawidłowo. Współpraca z administracją samorządową układa się w sposób właściwy. Nie obserwowano szczególnych trudności przy opiniowaniu obiektów budowlanych jak i planów zagospodarowania przestrzennego.

9. WNIOSKI KOŃCOWE

1. Kontynuować działania na rzecz prawidłowego unieszkodliwiania odpadów medycznych i komunalnych.
2. Konsekwentnie realizować Program Szczepień Ochronnych oraz prowadzić rejestr chorób zakaźnych.
3. Realizować zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie profilaktycznych programów prozdrowotnych.
4. Czuwać nad warunkami higieniczno - sanitarnymi w placówkach oświatowo – wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem oceny higieny procesu nauczania, uczenia się w szkołach podstawowych oraz nadzór nad placówkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży oraz opiekuńczo – wychowawczych.
5. Kontynuowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy .